

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 513)

Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ile Rize Milletvekili Mustafa Nazikoğlu ve 7 Arkadaşının Türk Ceza Kanununun 313, 314 ve 315 inci Maddeleri Gereğince Verilmiş Cezaların Affı Hakkında Kanun Teklifi, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Topçuoğlu ve 12 Arkadaşının 765 Sayılı Türk Ceza Kanununun Ek 2 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi, İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in 765 Sayılı Türk Ceza Kanununun 478 inci Maddesinin 2 nci Fıkrası ile 3 üncü Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ile 765 Sayılı Türk Ceza Kanununun 453 üncü Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi, Ankara Milletvekili Alpaslan Pehlivanlı'nın 765 Sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (1/757, 2/276, 2/322, 2/345, 2/420, 2/442)

T.C.

Başbakanlık

8.11.1990

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md. 07/101—41/02902

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 2.11.1990 tarihinde kararlaştırılan "Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Yıldırım Akbulut

Başbakan

GENEL GEREKÇE

765 sayılı Türk Ceza Kanununun 140 ıncı maddesi yabancı ülkede Devletin dış itibar ve nüfuzunu kırarak şekilde faaliyet gösteren vatandaşlarımızı cezalandıran hükmü muhtevi bulunmaktadır. Ancak madde metninde bulunan "millî menfaat" kavramı tayini pek güç ve belirgin olmayan bir kavramdır. Millî menfaat kavramı savaş halinde belirgin olmakla beraber sulh zamanlarında bu özelliğinden uzaktır. Nitekim, Avrupa ülkelerinde sırf iş bulmak için kendilerine Türkiye'de takibat yapıldığı yolunda beyanda bulunarak sığınma

hakkı talep eden ve bu talepleri kabul edilen vatandaşlarımız hakkında yabancı ülkede millî menfaatlere zarar verecek faaliyetlerde buldukları gerekçesiyle dava açılmakta ve gerçekte böyle bir amaç taşımayan vatandaşlarımızın yurda dönmeleri halinde bu kez kendilerini cezaî müeyyide beklemektedir. Bu sebeple bu maddenin daha belirgin kavramlarla düzenlenmesi gerekmektedir.

Bilindiği üzere Ceza Kanununun 146 ncı maddesinin üçüncü fıkrası 27 Mayıs harekâtından sonra yargılamaya tabi tutulan Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin çok ağır hüküm ihtiva eden mezkûr maddenin ikinci fıkrası hükmü dışına çıkarılması için 15 sayılı Kanunla metne ilave edilmiştir. Ancak, 146 ncı madde dışında kalan ve idam cezasını gerektiren bir suça feran iştirak etmiş olan kişiye 65 inci maddenin III numaralı fıkrası gereğince yirmi yıl ağır hapis cezası verilirken, bu maddenin son fıkrasına göre beş yıldan onbeş yıla kadar ağır hapis cezası verilmesi ceza adaleti yönünden dengesizlik meydana getirmektedir. Bu itibarla anılan hükmün son fıkrasının ilga edilerek bu dengesizliğin ortadan kaldırılmasının uygun olacağı düşünülmüştür.

Cürüm işlemek için teşekkül meydana getirmek halini düzenleyen 313 üncü maddenin ihtiva ettiği "... yalnız teşekkül meydana getirmekten dolayı" ibaresi sebebiyle teşekkül mensuplarına hem işledikleri amaç suçun cezası hem de teşekkül kurmaktan dolayı 313 üncü maddeden ceza verilmektedir. Bu durumu önlemek için gerekli değişikliği yapmak, ayrıca Ceza Kanununun 169 ve 314 üncü maddeleri arasında paralellik sağlamak lüzumu ortaya çıkmaktadır. Bundan başka Kanunun 315 inci maddesi, 313 üncü maddede sözü edilen teşekkül mensuplarının işledikleri cürümden dolayı içtima hükümlerinin uygulanması halinde, içtima neticesi hâsıl olan cezanın üçte birden yarıya kadar artırılmasını amir bulunmaktadır. İçtima eden ceza üzerinden artırım yapılması cezaların artırılması ve indirilmesine dair olan Ceza Kanununun genel hükümlerine de uygun düşmemektedir. Bu durumun düzeltilmesi için 315 inci maddenin ilga edilmesi uygun olacaktır.

Ceza Kanunumuzun uyuşturucu maddelerle ilgili hükümlerine gelince; uyuşturucu maddeler konusunda milletlerarası uygulamada cezaî müeyyideler bakımından esas olan, maddeyi imal, ithal edenleri, bir yerden diğer yere nakledenleri, satanları, satmak için bulunduranları, yani bu işin "trafiğini idare edenleri" şiddetle cezalandırmak, buna karşılık maddeyi kullananı genel olarak bir hasta, iradesi bakımından zayıf bir kişi telakki ederek ıslah ve tedavisini asıl hedef saymaktır. Uyuşturucu maddelerden kolayca iptila meydana getiren sert nitelikte olanları daha fazla, ancak alışkanlık tevlit eden yumuşak nitelikte olanları daha az cezalandırmak gerekir. Uyuşturucu maddelerin ihracını yapan bir kısım vatandaşlarımız, yürürlükteki hükümlere göre yabancı memleketlere soktukları madde dolayısıyla yabancı memlekette cezalandırıldıkları takdirde, ülkemize döndüklerinde ayrıca ihracattan dolayı müebbet hapis cezasına mahkûm edilmekte, mahkemenin takdiri hafifletici sebepten indirim yapması halinde cezaları otuz yıl ağır hapis olmaktadır. Yabancı ülkede çektiği ceza, ihraç fiilî Türkiye'de işlenmiş ayrı bir suç olduğundan, Türkiye'de aynı madde dolayısıyla verilmiş bu cezadan mahsup edilmemektedir. Meri hükümlerimize göre uyuşturucu madde kullanan kişi alışkanlığından veya iptila durumundan kurtulmak için gönüllü olarak tedavisini istediğinde Tedavi Kurumları Kanununun 235 ve 530 uncu madde hükümleri karşısında bu isteği kabul etmemekte veya insancıl mülahazalarla kabul etmeleri halinde suçlu duruma düşmekte ve uyuşturucu madde kullananı da 404 üncü maddenin cezaî hükmü beklemektedir. Bu durum, uyuşturucu kullanımı dolayısıyla esasında hasta olan kişilerin tedavilerinde gecikme olması veya

hiç tedavi edilememeleri sonucunu doğurmaktadır. Kanunumuzun katı yaklaşımının daha makul ölçülere ve uluslararası uygulamaya paralellik sağlayacak şekle getirilmesi gerekmektedir. Kanunun uyuşturucu madde suçu işleyen bir kısım meslek mensupları için öngördüğü müebbet ağır hapis veya idam cezası yerine, tayin olunacak cezada belirli oranda artırım yapılmasının ceza adaleti bakımından uygun olacağı muhakkaktır.

Doktrinde ekonomik değer taşıyan elektrik enerjisi, gazlar, tabii ve suni buharlar taşıyabilir mal sayılmakta ve dolayısıyla bu maddelerin zilyedinin rızası olmaksızın alınması halinde hırsızlık suçunun meydana geleceği kabul edilmektedir. Uygulama, doktrine uygun olarak elektrik enerjisinin çalınmasını hırsızlık suçu saymaktadır. Ancak uygulamada her türlü tereddüdü ortadan kaldırmak ve uygulamaya kesinlik kazandırmak için bu hususun 491 inci maddede açıkça belirtilmesinin uygun olacağı mütalaa edilmiştir.

Son zamanlarda özellikle turizmin gelişmesi sonucu karşılıksız faydalanma şeklinde suç tipleri ortaya çıkmıştır. Mesela, bedelini ödeyecek durumda olmadığı halde durumunu gizleyerek otel ve benzeri yerde kalıp bedelini ödemediği halde lokanta ve benzeri yerlerde aynı suretle bedelini ödemeyerek yiyip içme, taksi ve benzeri ulaşım araçlarında bedelini ödemediği halde kendisini taşıma halleri bunlara örnek gösterilebilir. Bu fiiller ne hırsızlık, ne dolandırıcılık ve ne de emniyeti suiistimal suçlarını oluşturmayacakları için batı ülkeleri hukukunda öteden beri müstakil suç sayılmışlardır. Aksi halde ya kanunu zorlayarak bu fiilleri klasik üç suç tipinden birisine sokmak, yahut bu suçların mağdurlarına hukuk mahkemelerini göstermek yolu kalmaktadır. Turizmin geliştiği ülkeler bu durumu değerlendirerek otelci, lokantacı, taksi ve benzeri ulaşım aracı sahiplerini korumak için yukarıda da belirtildiği üzere ayrı düzenleme yapmışlardır. Öte yandan otomatik telefon, yiyecek ve içecek veren makineler veya oyun aletleri gibi otomatik cihazlardan bedelini ödemediği hileli birtakım usullerle faydalanma çağımızda görülen diğer bir suç tipi olarak ortaya çıkmıştır. Bu fiilin de batı hukukunda müstakil bir suç tipi olarak düzenlendiği görülmektedir.

Sözü edilen fiillerin ayrı suçlar olarak düzenlenerek ayrı bir fasıl halinde 765 sayılı Kanunun “Mal aleyhinde cürümler” başlıklı babına eklenmesi bir boşluğu dolduracaktır.

Gerek 494 üncü maddede yapılan değişiklikle gerek 521 a ve 521 b maddeleriyle getirilen suçlara, ortak hükümler faslında yer alan 523 ve 524 üncü maddelerin uygulanabilmesi için, bu maddelerde de uygun değişikliğin yapılması gerekmektedir.

Yukarıda açıklanan sebeplerle, uygulamada ortaya çıkan mahzurları bertaraf etmek, ihtiyaç duyulan hükümleri getirmek amacıyla bu tasarı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile Türk Ceza Kanununun 140 ıncı maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Yapılan değişiklikle, meri hükümde yer alan ve belirsiz bir kavram olan “millî menfaatler” ibaresi madde metninden çıkarılmakta, Devletin dış itibar ve nüfuzunu önemli derecede kırarak şekilde yabancı ülkede Devletin iç durumu hakkında asılsız, mübalağalı veya maksada dayanan havadis, haber neşreden veya faaliyette bulunan vatandaşların cezalandırılması öngörülmektedir.

Madde 2. — Bu madde ile kanunun 313 üncü maddesinin birinci ve beşinci fıkralarında değişiklik yapılmaktadır.

Maddenin değiştirilen birinci fıkrası gereğince teşekkül kuranların veya teşekküle katılanların aynı suretle cezalandırılmaları gerekecektir. Teşekkülün faaliyetlerine, fiilen iştirak edenlerin de teşekküle katılmış sayılmaları gerekir.

Maddenin beşinci fıkrasında yapılan değişiklikle teşekkül mensuplarının, teşekkülün amacına yönelik bir cürüm işlemleri halinde işlenen cürmün cezası ile maddede yazılı fiillerin cezasından hangisi ağır ise o ceza uygulanacak, mesela işlenen amaç suçunun cezası cürüm işlemek için teşekkül kurmak suçunun cezasından daha ağır ise o ceza uygulanacak, faile ayrıca teşekkül kurmaktan veya kurulmuş teşekküle katılmaktan dolayı ceza verilmeyecektir.

Madde 3. — 314 üncü maddenin birinci fıkrasında 313 üncü maddeye göre meydana getirilen teşekküllere yardım yapanlar cezalandırılmaktadır.

Suçun oluşması için yardım fiilinin bilinerek ve istenerek, böyle bir teşekküle yardım amacıyla yapılmış bulunması gereklidir. Fıkra teşekkül mensuplarına yapılacak yardımın silah, cep hane, yiyecek, giyecek, barınacak yer gösterme şekillerinde olmasına açıklamakla beraber "başka yollardan yardım edenlere" demek suretiyle bunlar dışında kalan diğer nevi yardımları da kapsama içine almaktadır; ilaç, kitap, çadır, malzeme, daktilo makinesi gibi yardımlar da böylece maddenin kapsamı içinde bulunmaktadır.

Yardımanın herhangi bir cebir ve şiddet, tehdit veya sair bir baskının etkisi altında kalınmaksızın yapılmış olması gerekir.

Fıkra, ayrıca bazı yerleri bu faaliyetlerin dışında tutmak için yardımların belirli yerlerde yapılmasına ağırlaştırıcı sebep saymıştır.

Madde 4. — Bu madde ile kanunun 403 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Yeni düzenlemede de yürürlükteki metinde olduğu gibi uyuşturucu maddelerin nelerden ibaret bulunduğu tarif edilmemiş, bunların teker teker gösterilmesi yoluna da gidilmemiştir. Sadece maddenin 6 No.lu fıkrasında, 1 No.lu fıkrada gösterilen fiillerin eroin, kokain, morfin ve baz morfine ilişkin bulunması halinde cezanın ağırlaştırılması öngörülmüştür. Buna karşılık yumuşak uyuşturucu madde olduğu bilim adamlarınca ifade olunan esrar bu nitelikte mütalaa edilmemiştir. Bundan böyle esrar 1 ve 5 numaralı fıkralara tabi olacaktır.

Maddenin 2 numaralı fıkrasında, uyuşturucu maddeleri sadece ihraç edenlere altı yıldan oniki yıla kadar hapis cezası verilmesi, 3 numaralı fıkrasında da suçlunun uyuşturucu maddeleri imal veya ithal ettikten sonra ihraç etmesi halinde, 1 ve 2 numaralı fıkralarda yazılı cezalara içtimaen hükmedilmesi öngörülmüştür. Böylece sadece ihracat yapanın cezası yürürlükteki hükme nazaran indirilmiş olmaktadır. Bu tercihin sebebi malın götürüldüğü diğer ülkelerde ihracat veya genel olarak uyuşturucu madde suçları için verilen cezanın bize nazaran çok daha hafif olmasıdır.

Yürürlükteki hükme göre, uyuşturucu maddeyi ihraç eden kişiler, yabancı memleketlerde, soktukları bu madde dolayısıyla cezalandırıldıkları takdirde ülkemize döndüklerinde ayrıca ihracattan dolayı mahkûm edilmekte ve yabancı ülkede çektikleri ceza, ihraç fiili Türkiye'de işlenmiş ayrı bir suç olduğundan Türkiye'de verilen cezadan mahsup edilmemektedir. İşte bu durumun ortaya çıkardığı ifratlı sonucu bir mertebe tashih için, maddenin 4 numaralı fıkrası ile yabancı memlekette çekilmiş cezanın Türkiye'de ihracattan dolayı verilecek cezadan mahsup edilmesi kabul edilmiştir. Yabancı memlekette hükmedilmiş olan ceza çekilmemiş olsa da, Türkiye'de infazı gerekmekte ise, bu miktar tüm cezadan indirilecektir. Bu cezanın Türkiye'de infazı gerekmiyorsa, ihracat sebebiyle verilen ceza aynen çektirilecektir.

Yeni düzenlemeye göre, uyuşturucu maddeyi imal veya ithal eden ihraç etmiş ise cezası, yürürlükteki hükme nazaran, içtima dolayısıyla daha da artmış olmaktadır.

Maddenin 5 numaralı fıkrasında, uyuşturucu maddelerin yurt içinde satışı, satışı arzı, satın alınması veya bulundurulması, maddelerin devredilmesi ve devralınması veya sevk ve nakledilmesi veya bunların alınıp satılması veya devri veya her ne suretle olursa olsun tedarik edilmesine aracı olunması cezalandırılmıştır. Suçun ön şartı maddelerin yurt içinde ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak söz konusu işlemlere tabi kılınmasıdır.

Maddenin 7, 8, 9 ve 10 numaralı fıkralarında ise diğer ağırlaştırıcı sebepler gösterilmiştir.

11 numaralı fıkrada teşekkülün tanımı yapılmaktadır.

Maddeye 12 numaralı fıkra olarak Ceza Kanununun 405 inci maddesinde yer alan hüküm ilave edilmiş, 405 inci maddede ise uyuşturucu madde suçları ile ilgili olarak pişmanlık hali tesis edilmiştir.

Madde 5. — Bu madde ile Türk Ceza Kanununun 404 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Maddede, uyuşturucu madde kullanılmasını kolaylaştırıcı hareketler ile kullanma halleri cezalandırılmaktadır.

Meri hükümde olduğu gibi 1 numaralı fıkrada, bir kimsenin başkasına uyuşturucu madde temin etmesi veya herhangi bir suretle kullanılmasını kolaylaştırması cezalandırılmaktadır. Burada, fail uyuşturucu madde ticareti yapmamakta, ancak, maddenin kullanılmasını kolaylaştırmaktadır. Maddenin 1 numaralı fıkrasında ayrıca, uyuşturucu maddenin onsekiz yaşını bitirmemiş veya aklen malul olanlara verilmesi halinde cezanın ağırlaştırılması öngörülmüştür.

2 numaralı fıkrada ise keza meri hükümde olduğu gibi uyuşturucu madde kullananlarla, bu maksatla yanında bulunduranlar cezalandırılmaktadır.

Maddenin 4 numaralı fıkrasında uyuşturucu maddelere iptila derecesinde bağımlı hale gelmiş olanlar hakkında sadece özel bir güvenlik tedbiri kabul edilmiştir. Bu kişi hastanede muhafaza ve tedavi altına alınacak, kullanmadan dolayı fail ayrıca cezalandırılmayacaktır. Bu benitle uyuşturucu kullananların cezasında azaltma yapılmaktadır.

İptila halinin var olup olmadığının tespiti tıbbi bir uzmanlık işidir. Bu itibarla kanun, iptilanın ölçüsünü tayin etmemiştir. Uyuşturucu maddeye olan bağımlılığın, maddeyi kullanan kişinin bundan yoksun kaldığı hallerde şiddetli ve yoğun fizik rahatsızlıklara ve fizyolojik bozukluklar içine düşmesine, yani yoksunluk sendromunun oluşmasına neden olduğu hallerde iptiladan söz edilmektedir.

Maddede getirilen en mühim yenilik, uyuşturucu madde kullanması dolayısıyla herhangi bir kovuşturmaya maruz kalmadan resmî makamlara başvurarak tedavisini isteyen kimsenin alışkanlığı iptila derecesinde olmasa da hakkında kovuşturma yapılmamasıdır. Böylece doktrinde mağdursuz suç grubu içinde mütalaa edilen, uyuşturucu maddeyi kullanma suçlusunun alışkanlığından vazgeçmesini sağlamak üzere yeni bir teşvik tedbiri getirilmiştir.

Madde 6. — Bu madde ile Türk Ceza Kanununun 405 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Yapılan değişiklikle meri 405 inci madde hükmü 403 üncü maddenin 12 numaralı fıkrası olarak düzenlenmekte, bu maddede ise, uyuşturucu maddelere ilişkin cürümler bakımından özel bir pişmanlık hali tesis edilmiş bulunmaktadır. Maddenin birinci fıkrasında yazılı halde, belirli şartlarla faile ceza verilmemekte, ikinci fıkrada yazılı halde ise verilecek cezada indirim yapılmaktadır.

Madde 7. — Bu madde ile Türk Ceza Kanununun 406 ncı maddesinde değişiklik yapılarak bu maddede yer alan müebbet ağır hapis ve idam cezaları kaldırılmakta, bu cezaların yerine maddenin birinci ve ikinci fıkralarında yazılı fiilleri işleyenlere 403 üncü maddeye veya 404 üncü maddenin 1 numaralı fıkrasına göre tayin edilecek cezaların maddede yazılı oranlarda artırılması esası getirilmektedir.

Madde 8. — Bu madde ile Türk Ceza Kanununa 480 inci maddeden sonra gelmek üzere 480 a maddesi ilave edilmiştir.

İlave edilen bu maddeye göre, Ceza Kanununun 158, 159, 268 ve 480 inci maddelerinde yazılı olan hakaret suçlarının tahrif edilmiş vesikaya dayanılmak suretiyle işlenmesi halinde, maddelerinde yazılı cezalara ilave olarak ayrıca bu maddede öngörülen ağır para cezası da verilecektir.

Madde 9. — Türk Ceza Kanununun 491 inci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere ikinci fıkra olarak ilave edilen fıkra ile, doktrin veya uygulamada ekonomik bir değer taşıyan elektrik enerjisi ile gazlar, tabii ve suni buharlar gibi ekonomik değer taşıyan her türlü enerjiyi taşıyan mal kabul eden hüküm tesis edilmektedir. Bu suretle, ekonomik değer taşıyan enerjileri zilyedinin rızası olmaksızın faydalanmak için alma fiilleri hırsızlık suçunu oluşturacaktır.

Madde 10. — Bu madde ile Türk Ceza Kanununun 494 üncü maddesi değiştirilmektedir. Yapılan değişiklikle hafif hırsızlık halleri düzenlenmiş ve bu hallerde kovuşturma yapılması mağdurun şikâyetine bağlı tutulmuş, resen yapılacak kovuşturmanın yaratabileceği sakıncaların bertaraf edilmesi amaçlanmıştır.

Hafif hırsızlık hallerinden birincisi kullanma hırsızlığıdır. Suçun oluşması bazı şartlara tabi tutulmuştur. Maddenin uygulanmasında “ulaşım aracı” deyimine; demir yolları ile hava nakil vasıtaları dahil edilmemiştir. Madde kapsamı içindeki kara ve deniz ulaşım araçlarının ise yük ve yolcu taşımacılığına tahsis edilmemiş olması gerekmektedir. Bu sebeple ücret karşılığında yük ve yolcu taşımaya tahsis edilen tekne, gemi, otobüs, minibüs, kamyon ve taksilerin kullanılıp iadesi maksadıyla çalınmaları halinde belirli bir süre içinde de olsa, zilyedin ticaret serbestisinin engellendiği, geçim kaynağından yoksun bırakıldığı göz önüne alınarak hırsızlığın hafif halini oluşturmayacağı sonucuna varılmıştır.

Kullanma hırsızlığı olarak da ifade edilen bu hafif hırsızlık şeklinin oluşması için failin alma hareketini yaparken ulaşım aracını kullandıktan sonra iade etmek maksadıyla taşınması şarttır. Bu itibarla failde özel bir kastın bulunması gerekmektedir. Fail taşıtı failin iade ettiğinde veya zilyedin kolaylıkla bulabileceği bir yere bıraktığında kendisindeki özel kast meydana çıkmış olur. Ancak failde söz konusu özel kast mevcut bulunmakla beraber henüz taşıtı iade etmeden yakalanacak olursa, özel kastın tespiti halinde yine de bu hafif hırsızlık hali gerçekleşmiş bulunur.

2 numaralı bentte müşterek veya iştirak halinde mülkiyete konu teşkil eden bir malın çalınması durumu düzenlenmiştir. Suçun bu şeklinin oluşması için failin malın hukukî durumunu bilmesi gerekir. Kendi hissesine isabet eden kısmı alması halinde haksız bir menfaatin sağlanmadığı ve fiilin, olsa olsa, kendiliğinden ihkakı hak suçunu teşkil ettiği düşünülebilir. Hırsızlıkta gözetilen yararın “haksız” olmasının şart olmadığı kabul edildiğinden ve müşterek veya iştirak halinde mülkiyette hisse oranının ve bu hisseye giren malın nevi ve miktarını belirlemenin zorunluğu nazara alınarak böyle bir durumda da hafif hırsızlık halinin oluşacağı kabul edilmiştir.

Maddenin 3 üncü bendi ağır ve acil bir ihtiyacı karşılamak için bir mal hakkında hırsızlık icrasını hafif hırsızlık saymaktadır. Ağır ve acil ihtiyaç, hasta olan çocuk için ilaç çalınması, açlık sebebi ile gıda maddesi çalınması gibi halleri kapsar.

Maddenin 4 No.lu bendi, meri 494 üncü maddedeki hükmü içermektedir. Bu bende göre, hasadı veya bozumu yapılmış veya mahsulu toplanmış olmakla beraber henüz tamamı ile kaldırılmamış olan tarladaki başakların çalınması veya hasadı veya bozumu yapılmış veya mahsulü toplanmış olmakla beraber bağ kütüklerinde yahut ağaçlarında kalmış mahsullerin çalınması, hafif hırsızlık kapsamına alınmaktadır.

Madde 11. — Çerçeve bu madde ile 765 sayılı Türk Ceza Kanununa, “Mal aleyhinde cürümler” başlıklı onuncu babın yedinci faslından sonra gelmek üzere sekizinci fasıl başlığı altında 521 a ve 521 b numaralı maddeler eklenmiş ve sekizinci fasıl başlığı “Karşılıksız Yararlanma” olarak düzenlenmiş, meri sekizinci fasılın numarası “dokuzuncu fasıl” olarak değiştirilmiştir.

Kanuna eklenen 521 a maddesi ile üç ayrı bent halinde ceza mevzuatımızdaki turizmle ilgili olan boşluklar da doldurulmaktadır. Madde muhtelif bentlerinde karşılıksız yararlanmanın bazı şekillerini cezalandırmaktadır. Dikkat edilmelidir ki, bu maddede yer alan suçlar 503 üncü maddenin öngördüğü fiillerden farklıdır.

Gerçekten karşılıksız faydalanma halinde hile, failin kendi iktisadî durumunu gizlemesinden ibarettir. Bu itibarla, birinci bentte öngörüldüğü üzere, fail karşılığını ödeyemeyecek durumda olduğunu açıklayarak, otel ve benzeri yerlerde kalırsa mesela belirli bir vadede ödeme yapacağını söyleyerek otelde kalırsa, bu suç teşekkül etmez. Fail, borç altına girdiği anda bedeli ödeyecek durumda olmamalı ve durumunu açıklamamalıdır.

2 nci bentte ise lokanta ve benzeri yerlerde aynı suretle bedelini ödemeyerek yiyip içmek cezalandırılmaktadır.

3 üncü bent ise taksi ve benzeri ulaşım araçlarında kendisini bir yerden diğer bir yere taşıtan kimsenin bedelini ödememesi halini suç saymış bulunmaktadır.

Yukarıda açıklandığı üzere üç ayrı bentte yer alan suçlar ne hırsızlık ne dolandırıcılık ve ne de inancı kötüye kullanma suçlarını oluşturmayacakları için batı ülkeleri hukukunda ötedenberi müstakil suç sayılmışlardır. Turizmin geliştiği ülkeler bu ihtiyacı hissetmişler ve otelci ve lokantacıları, taksi sahiplerini korumak üzere yukarıda belirtilen bu suçları ihdas etmişlerdir. Aksi halde ya kanunu zorlayarak bu fiilleri klasik üç suç tipinden birisine sokmak yahut mağdurlara hukuk mahkemelerini göstermek yolu kalmaktadır; dava konusu itibarıyla hukuk davası açmanın ise bir anlamı olamayacağı aşikârdır.

Bu suçların niteliği muvacehesinde kovuşturmanın şikâyete tabi kılınması uygun sayılmıştır.

Kanuna eklenen 521 b maddesi ile otomatik cihazlardan hileli usullerle faydalanma hali düzenlenmektedir. Otomatik cihazlardan hileli birtakım usullerle faydalanma yaşadığımız çağda sık sık görülen bir suç şeklidir. Otomatik telefon, yiyecek veya içecek veren makineler, hatta oyun aletlerinden, gerek jetonlar yerine birtakım maden parçaları kullanmak veya başka usullere başvurmak suretiyle faydalanılması halinde bu suç tipi ortaya çıkar. Burada söz konusu olan aletin verdiği hizmetten bedel ödemediği yararlanmaktadır.

Suçun teşekkülü için borç altına giren, kendisine bir hizmet yapılmasını sağlayan veya hileli usullerle otomatik cihazlardan yararlanan kimsenin bunların karşılığını ödememesi gerekir.

Madde 12. — Tasarı ile Kanununun 494 üncü maddesinde değişiklik yapılarak hafif hırsızlık mahiyetinde yeni suç tipleri ihdas olunması ve kanuna sekizinci fasıl olarak karşılıksız yararlanma suçlarını ihtiva eden bir fasıl ve 521 a ve 521 b numaralar verilen iki madde ilave edilmesi sebebiyle, bir kısım fasıllar arasında müsterek hükümler cümlesinden olan 523 üncü maddenin sözü edilen hükümlere de uygulanabilmesi amacıyla 523 üncü maddeye bu son fıkraya ilave edilmiştir.

Madde 13. — Bu madde ile sekizinci fasılda yer alan 521 a ve 521 b maddelerine de 524 üncü madde hükümlerinin uygulanabilmesi için 524 üncü maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesine "Sekizinci Fasıl" ibaresi eklenmiştir. Tasarı ile değiştirilen ve hafif hırsızlık mahiyetinde suç tipleri ihtiva eden 494 üncü madde, birinci fasıl içinde yer aldığından, 524 üncü madde hükümleri atıf sebebiyle bu maddeye de uygulanacaktır.

Madde 14. — Bu madde ile Türk Ceza Kanununun 146 ncı maddesinin son fıkrası ve 315 inci maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 15. — Yürürlük maddesidir.

Madde 16. — Yürütme maddesidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

T.C. Kanununun 313, 314 ve 315 inci maddeleriyle ilgili af teklifimiz gerekçeleriyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Mustafa Narzöğür

Rize

Bahattin Çelebi

Artvin

Şener İşleten

Edirne

İbrahim Çebi

Trabzon

Mustafa Parlak

Rize

Yavuz Köymen

Giresun

Mehmet Yaşar

Ağrı

Reşat Çelik

Van

TÜRK CEZA KANUNUNUN 313, 314 VE 315 İNCİ MADDELERİYLE İLGİLİ AF TEKLİFİ

GENEL GEREKÇE

12 Eylül hareketiyle birlikte yurt sathında sıkıyönetim ilan edilmiş, MHP ve yan kuruluşları olduğu ileri sürülen ülkücü kuruluşlar hakkında kanunî takibat yapılabilmesi ve bu takibat yetkisinin Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına verilmesi için 2310 sayılı Kanun çıkarılmış ve bu Kanunla Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı görevli ve yetkili kılınmıştır.

Bilindiği gibi bu kanun ceza yargılaması kanunlarındaki genel yetki ve görev kurallarını ihlal eden, sadece ve sadece MHP ve yan kuruluşlarının tek elden yargılanmasını sağlamak için çıkarılmış istisnai özel bir kanundur. Bu kanun gereğince soruşturmalar yapılmış ve C-5 denilen işkencehane ihdas edilmiş, bir çok hukuk prensibi ihlal edilmiştir.

Sadece kanun ihlal edilmekle kalmamış, yapılan pek çok adli hatalarla yüzlerce masum insan haksız yere ceza almıştır. Bu adli hataların yaygın hale gelmiş olması sosyal bünyede açmış olduğu yaraların sarılması bu haksızlıkların kişiler üzerinde yarattığı ızdırapların dindirilmesi sosyal bir zaruret halini almıştır.

Ayrıca tarafsızlık kisvesi altında sağ ve sol aynı kefeye konulmuş, anarşinin bir bacağı sol ise diğer bacağı da sağdır düşüncesiyle hareket edilmiştir. Fakat takibatta solcular adeta korunmuştur. Silahlı bir soygun yapan bir solcu "bunu devleti yıkmak, marksist bir düzen getirmek için yaptım" dediği takdirde silah suçundan 7,5 sene, gasp suçundan 20 sene ceza alması lazım gelirken, Yargıtay içtihatlarına göre bu eyleminin suçu 146/3 içinde mütalaa edilmiş ve 6 sene ceza kafi görülmüştür.

Buna mukabil aynı suçu işleyen bir sağcı için ruhsatsız silah bulundurmaktan 7,5 sene, gasp suçundan 20 sene ve bunlara ilave olarak TCK'nın 313 üncü maddesinden 5 veya 7 senelik bir ceza verilerek, ayrıca toplam ceza TCK'nın 315 inci maddesiyle 1/3 oranında artırılarak mesela 46 sene tutarında bir ceza ortaya çıkmaktadır. Bu, tatbikattaki adaletsizliğin sosyal bünyeyi tahrip etmeyeceği düşünülemez.

TCK'nın 313 üncü maddesi 3038-3112 ve 2245 sayılı Kanunla tadil görerek bugünkü şeklini almıştır. TCK'nın mehazi olan İtalyan Ceza Kanunu bu 313 üncü maddeyi Toskana Kanunundan almıştır. Toskana Kanunu mala karşı işlenen cürümleri meydana getirmek gayesiyle kurulan teşekkülden bahsetmektedir. Yani teşekkülün gayesinin ne olduğu kanunda tasvir edilmiştir. Mehoz İtalyan Ceza Kanunu ise bu tahdidi kaldırarak "... hangi cürümleri işlemek için olursa olsun..." ibaresiyle mehoz kanundan ayrılmıştır.

TCK'nın kabulü sırasında gaye suçlar tahdit edilmezse siyasi maksatla meydana gelen birleşmelerin de yani teşekküllerin ceza tahdidi altında kalacağı endişesiyle Toskana Kanununun benimsediği esas benimsememiş ve 2245 sayılı Kanunla son şeklini alırken 2 nci fıkrada "... siyasi ve sosyal amaçla..." denilmek suretiyle siyasi birleşmeler de tecrin edilmiştir. Bu suretle 2245 sayılı Kanun hazırlanırken TCK'nın temel prensiplerinden ayrılmış, bugünkü gayri adil duruma sebebiyet verilmiştir.

Yeni Fransız Ceza Kanunu (madde 265) şahıslara ve mala karşı cürümleri işlemek için kurulan teşekkülden bahsetmek suretiyle gaye suçları açıklamıştır. Yeni İtalyan Ceza Kanunu ise (madde 416) eski kanundaki esasını benimsemek suretiyle gaye suçları hakkında hiç bir tahdit koymamıştır. TCK'nın 313 üncü maddesi 2245 sayılı Kanunla değişip bugünkü şeklini aldığı zaman ilk fıkradaki "... her ne suretle olursa olsun..." ibaresiyle hiç bir tahdit tanımazken TCK'nın 264/4, 403/5 ve 1918 sayılı Kaçakçılık Kanununun 27 nci maddesi nazara alındığında gaye suçları tayin ve tahdit edilmiştir.

TCK'nın 313 üncü maddesi amme nizamı aleyhinde cürümler başlığını taşıyan 5 inci bab içinde yer alan bir suçtur. Bu madde hakkında doktrinde ve tatbikatta yeterli açıklama yoktur. Bu itibarla amme nizamını sarsacak büyüklükteki birleşmelerin suç olduğunu kabul etmek gerekir. Ülkü Ocakları ve devamı olduğu ileri sürülen dernekler sosyal ve kültürel amaca yönelik olarak kurulmuşlar, fakat sağcı olarak bildikleri için sürekli olarak solcuların tecavüzlerine maruz kalmışlardır. Dernek üyeleri arkadaşları veya yakınları öldürülürken ülkücüler muhtemel bir tecavüzden korunmak için silah temin etmişlerse burada 313 üncü madde şümülünde bir teşekkülün varlığından bahsetmek mümkün değildir.

İşte tatbikatta başlangıçta sosyal ve kültürel amaçla kurulan ölkücü derneklerin bilahara mensupları tarafından muhtemel tecavüzlerin önlenmesi için yapılan birleşme ve anlaşmalar yanlış anlaşılmiş ve cezalandırılmışlardır.

Bugün Güneydoğu Anadolu'da köy ve mezralarda yaşayan vatandaşların hayatlarını PKK tecavüzünden korumak için devlet vatandaşların silah almalarını, koruculuk teşkilatı kurmalarını mecbur kılmıştır. Burada da 313 üncü maddenin şumulüne giren bir teşekkülden asla söz edilemez.

Yukarıda arz edildiği gibi tatbikattaki bu haksız ve adaletsiz durum mahkeme ve Yargıtay safhalarında dikkate alınmamıştır. TCK'nın 315 inci maddesi incelendiğinde görülecektir ki TCK'nın 78 inci maddesinin uygulanmasından hâsıl olan ceza artırımı tabidir. 78 inci madde içtima hükmüdür. Yani bir sanığın işlediği birden fazla suçtan verilen cezaların içtima ettirilmesi hükmüdür. Binaenaleyh 315 inci maddeyle artırımı tabi tutulması için kişinin 2 ceza almış olması lazımdır. Halbuki bugün tatbikatta tek bir suç işleyen sağ görüşlü bir eylemci ayrıca bir de 313 üncü maddeden cezalandırılmak suretiyle içtimaya tabi kılınmakta ve bu ceza bilahara 315 inci madde ile 1/3 oranında artırımı tabi tutulmaktadır. Bu durum TCK'nın 29 uncu maddesindeki genel esasları ihlal eden sırf 12 Eylül şartlarına mahsus, gayri adil, insafsız, haksız bir tatbikattır.

Bugün bu haksızlığı düzelterek hiç bir yargı bulunmadığından bu Kanun teklifinin hazırlanması uygun görülmüştür.

RİZE MİLLETVEKİLİ MUSTAFA NAZİKOĞLU VE 7 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Türk Ceza Kanununun 313, 314 ve 315 inci Maddeleri Gereğince Verilmiş Cezaların Affı Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — Bu Kanunun yayımı tarihine kadar Türk Ceza Kanununun 313, 314 ve 315 inci maddelerinde yazılı suçlardan dolayı mahkûm olanların cezaları, bütün neticeleriyle birlikte affedilmiştir.

GEÇİCİ MADDE . — Bu Kanunun yayımı tarihinde, Türk Ceza Kanununun 313, 314 ve 315 nci maddelerinde yazılı suçlarla ilgili olarak mahkemelerde görülmekte bulunan davalar hangi aşamada olursa olsun kendiliğinden düşer.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TBMM Anavatan Partisi

Grup Başkanlığı

Sayı: 11-90/184

4.4.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

765 sayılı Türk Ceza Kanununa 7.12.1988 tarih ve 3506 sayılı Kanunla eklenen ve 6.12.1989 tarih ve 3591 sayılı Kanunla değiştirilen Ek 2 nci maddeye bir fıkra eklenmesi hakkında Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini rica ederiz.

Saygılarımızla.

Ali Töpcuoğlu
Kahramanmaraş

Aydın Arvası
Van

Şamil Kazakoğlu
Bolu

Cezmi Erat
Ağrı

Adil Küçük
Konya

Ali Pınarbaşı
Konya

Sadi Abbasoğlu
İstanbul

Fethi Çelikbaş
Burdur

İhsan Bedirhanoğlu
Van

Hayrettin Elmas
İstanbul

Arif Ağaoğlu
Adıyaman

Mümin Kahraman
Çanakkale

İsmail Dayı
Balıkesir

GEREKÇE

765 Sayılı Türk Ceza Kanununa, 7.12.1988 tarihinde 3506 Sayılı Kanunla Eklenen Ek 2 nci Madde ile para cezaları (idari ve disiplin para cezaları dahil) 31.12.1987 tarihi itibarıyla kanunların yürürlük tarihleri esas alınarak üç ile üçyüz misline çıkarılmıştır.

Bu tarihten önce 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda yer alan para cezaları ise, 11 Kasım 1988 tarihli ve 3493 Sayılı Kanunla artırılmıştır. 765 Sayılı Türk Ceza Kanununda bir ay sonra yapılan (7.12.1988 tarihinde) değişikliğe ise, daha önce artırılmış olan trafik para cezaları dikkate alınmamış ve diğer kanunlardaki para cezalarında yapılan artırma aynen dahil edilmiştir. Dolayısıyla bir ay ara ile trafik para cezaları bir kat daha artırılmıştır.

Öncelikle, kendi can ve malına sebep olacak dikkatsizliğin giderilmesi maksadı ile cezaların artırılması caydırıcı olmamış ve kazalar azaltulmamıştır.

Cezaların önce 25 misline kadar, sonra ikinci defa yüzde yüz artırılması, bünyesi cılız şoför esnafının moralinin bozulmasına ve dikkatlerinin dağılmasına sebep olmuştur.

Oysa sadece trafik para cezaları için hesap edilecek birim katsayısının yarısının uygulanması sureti ile daha adaletli bir uygulama gerçekleşecektir.

KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ ALİ TOPÇUOĞLU VE 12 ARKADAŞININ TEKLİFİ

765 Sayılı Türk Ceza Kanununun Ek 2 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 765 Sayılı Türk Ceza Kanununun 6.12.1989 tarih ve 3591 Sayılı Kanunla Değişik Ek 2 nci Maddesine birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Ancak, trafik para cezaları 1 inci fıkraya göre hesap edilerek bulunacak olan birim katsayısının yarısı ile çarpılması suretiyle belirlenir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TBMM Sosyal Demokrat Halkçı Parti
Grup Başkanlığı
Sayı: 154

4.5.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

765 sayılı Türk Ceza Yasasının 478 inci maddesinin 2 ve 3 üncü fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi, gerekçesi ile birlikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Ahmet Ersin
İzmir

GEREKÇE

Evlilikte, karı koca arasındaki sorunlardan en önemlisi, eşlerden birinin diğerini dövmesi veya kötü muamele etmesidir. Onur kırıcı ve aşağılayıcı olan bu davranışların mağduru ise, genellikle kadınlar olmaktadır.

Evlilik birliğinin dağılmasındaki en önemli etkenlerden biri olmakla beraber, toplumsal bir sorun olarak da her zaman gündemde olan, eşlerden birinin, diğerini dövmesi veya kötü davranmasında, başta gelen nedenlerden birinin, eğitim noksanlığı olduğu, herkeçe bilinmektedir. Ancak, çocuklar üzerinde de olumsuz etkileri olan bu davranışları yapanların cezalandırılması gerektiği, tüm çağdaş toplumlarca kabul edilmektedir.

Ceza Yasamızın 478 inci maddesi, bu suçlarla ilgilidir. Madde eşlerden birinin diğerini dövmesi veya başka şekillerde fena muamele etmesi halinde, bunu yapanların 30 aya kadar hapsedilmesine hükmetmekteyse de, cezanın alt sınırı belirtilmemiştir. Bunun yanında, en önemli eksiklik ise, bu suçun (takibi şikâyete bağlı suçlar) sınıfına sokulmuş olmasıdır. Mevcut yasaya göre, döven veya kötü davranan eş hakkında, yasal kovuşturmanın başlatılabilmesi, mağdurun karakola veya savcılığa kadar giderek, şikâyet etmesine bağlanmıştır. Mağdur eş şikâyet etmedikçe, diğer eş hakkında, hiçbir yasal işlem yapılamamaktadır.

Gerek yeniden dayak yeme veya fena muameleye muhatap olma korkusu ve gerekse aile baskıları, mağdur eşin diğer eşini şikâyet etmesini engellemekte ve bunun sonucunda da, onuru kırılan, aşağılanan eş, bu durumu sineye çekmek zorunda kalmaktadır. Bu yüzden de, eşler arasındaki bu olaylar, gittikçe ağırlaşan bir toplumsal sorun olarak varlığını sürdürmekte ve bu suç işleyenler takipsiz ve cezasız kalmaktadır. Yasanın mevcut durumuyla, suç önleyici bir vasfı yoktur. Bu suç, (takibi şikâyete bağlı suç) olmaktan çıkarılmalıdır.

Karı koca arasında, kaba kuvveti ve fena muameleyi önlemenin en önemli etkeni eğitim olmakla beraber, cezalandırılma endişesinin de, caydırıcı etki yapacağından kuşku yoktur.

Getirilen değişiklikle, eşlerden birinin diğerini dövmesi veya başka şekillerde fena muamele etmesi halinde, döven veya kötü davranan eş hakkında kovuşturmaya başlanması, mağdur eşin şikâyetine bağlı olmaktan çıkarılmaktadır. Böyle bir olayı, herhangi bir şekilde haber alan emniyet zabıtası ve savcılıklar, mağdur eşin şikâyetçi olup olmadığına bakmaksızın, kendiliklerinden harekete geçerek, diğer eş hakkında yasal kovuşturmaya başlayacaklardır. Hazırlık tahkikatı için, mağdur eşin şikâyeti aranmayacaktır.

Ancak, hazırlık tahkikatının tamamlanmasından sonra, mağdur eş hâkim huzurunda diğ er eşi bağışlarsa, davaya devam edilmeyecektir. Kötü davranan eş, ancak diğ er eşin affetmesi halinde cezadan kurtulabilecektir. Böylece, bir anlık öfkeye kapılarak, kaba kuvvete başvuran veya başka şekillerde fena muamele yapan eşe, pişmanlık duyup, af dileme şansı verilmektedir. Fakat bu haktan yararlanılabilmesi için, fena muamelenin itiyat haline getirilmemiş olması şarttır.

Eşine karşı fena muamele etmesi nedeniyle, kovuşturmaya uğrayıp, bu suçtan ötürü iki kez hâkim huzuruna çıkan eş, aynı suçu işlemeye devam ediyorsa, bu davranışı alışkanlık haline getirmiş sayılarak, artık mağdur eşin affetmesi de, kendisini cezadan kurtaramayacaktır.

Bunun yanında, bu suçu işleyenlere verilecek ceza artırılmış ve cezanın alt sınırının altı aydan az olmaması getirilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ AHMET ERSİN'İN TEKLİFİ

765 Sayılı Türk Ceza Kanununun 478 inci Maddesinin 2 nci Fıkrası ile 3 üncü Fıkrasının Değ iş tirilmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — Türk Ceza Kanununun 478 inci maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değ iş tirilmiştir.

“Bu fena muamele, neseben veya sıhren usul ve fûruğdan biri aleyhine veya karı kocanın birinden öbürü aleyhine vaki olursa, verilecek ceza altı aydan, üç seneye kadardır.”

MADDE 2. — Türk Ceza Kanununun 478 inci maddesinin 3 üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değ iş tirilmiştir.

“Ancak bu fena muamelenin mağduru olan karı veya kocanın, hâkim önünde barışıklıklarını beyan etmesi halinde, fena muameleyi itiyat haline getirmeyenler hakkında davaya devam olunmaz. İki defa kovuşturmaya uğradıktan sonra, aynı fiili tekrar işleyenler, o fiili itiyat etmiş sayılırlar.”

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

*TBMM Sosyaldemokrat Halkçı Parti
Grup Başkanlığı
Sayı: 141*

19.10.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

765 Sayılı Türk Ceza Kanununun, 453 üncü Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi, gerekçesi ile birlikte, ekte sunulmuştur.
Gereğini arz ederim. Saygılarımla.

*Ahmet Ersin
İzmir*

GEREKÇE

Türk Ceza Yasasının 453 üncü maddesi (Kasten katil cürmü, failin veya karısının yahut anasının veya kızının veya torununun yahut kız evlatlığının veya kızkardeşinin haysiyeti ve namusunu kurtarmak için, yeni doğmuş çocuk aleyhine işlenmişse) failin 5 seneden 10 seneye kadar ağır hapisle cezalandırılacağına hükmetmektedir.

Buna karşılık aynı yasanın 448 inci maddesi ise, (kasten adam öldürme suçunu işleyenlerin), 24 seneden 30 seneye kadar ağır hapisle cezalandırılacağına hükmettikten sonra, 450/1 maddesinde (öldürmek suçunun ana-baba ve çocuklar aleyhine işlenmesi halinde), cezanın idam olacağı belirtilmiştir.

Yani kaldırılması teklif edilen 453 üncü madde, evlilik dışı yeni doğmuş bir çocuğun, doğuranın namus ve haysiyetinin kurtarılması için, belirli kişiler tarafından kasten öldürülmesi halinde, bu suçu işleyenlere, 448 inci maddedeki kasten adam öldürme ve 450/1 maddedeki, bir anne-babanın evlilik içi doğan çocuğunu kasten öldürmesi suçlarına göre, çok daha az ceza verilmesini buyurmaktadır.

Yasalarımıza göre, bir çocuk daha doğmadan, ana rahmine düştüğü andan itibaren, herkes gibi Anayasal ve yasal haklara sahiptir. Hiç kimse, doğumundan kendi sorumlu olmadığı gibi, hiçbir çocuk, meşru ya da gayrimeşru doğumlar arasında, seçim yapma şansına sahip değildir. Doğumundaki iyilikler ve varsa günahlar, ona hayat verip, dünyaya getiren anasına-babasına aittir. Dolayısıyla, yeni doğmuş bir çocuk, ana-babasının ya da yakınlarının, namusunun olumlu ya da olumsuz etkilenmesinin sorumlusu olamaz.

Her çocuğun hangi koşullarda dünyaya gelirse gelsin, yaşamak hakkı vardır. Normal olarak, kasten insan öldürenlere en az 24 yıl ve bir anne-babanın evlilik içi doğan çocuğunu kasten öldürmesine idam cezası verilirken, evlilik dışı doğmasında hiçbir kusuru ve sorumluluğu olmayan bir çocuğun, anne-babası ya da, kaldırılması teklif edilen maddede yazılı yakınları tarafından, kasten öldürülmesi halinde, cezayı 5 yıla indirmenin insanlı bir izahı ve mantığı olamaz.

Annesinin veya babasının ya da her ikisinin ortak iradesiyle evlilik dışı dünyaya gelen ve hiçbirşeyden habersiz, suçsuz, yeni doğmuş bir çocuğu öldürmenin, ceza indirici bir yanı olmamalıdır. Çünkü o da bir insandır.

Gayrimeşru doğmasında hiçbir kusuru olmayan yeni doğmuş bir çocuğu, daha doğmadan cezalandırmak, hedef yapmak anlamına gelen bu hükmü, insan hakları ve Anayasanın kanun önünde eşitlik ilkesi ile bağdaştırmak mümkün değildir.

O halde, insan hakları ve Anayasa ile çelişen ve yaşamına son verilen yeni doğmuş çocuğun, insan olduğunu bir yana iterek, onu kasten öldürenleri cezalandırırken, meşru çocuk-gayrimeşru çocuk ayrımı yapan TCK nun 453 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmalıdır.

İZMİR MİLLETVEKİLİ AHMET ERSİN'İN TEKLİFİ

765 Sayılı Türk Ceza Kanununda Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — Türk Ceza Kanununun 453 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu, Bakanlar Kurulu yürütür.

TBMM Annesan Partisi

Grup Başkanlığı

Sayı: 07-90/49

26.11.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarafımdan hazırlanan "765 sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Alpaslan Fehiyanlı

Ankara

GENEL GEREKÇE

Günümüzde bilgisayar tüm hayatımıza girmiş âdeta yaşamımızın bir parçası olmuştur. Bunun neticesi bilişim alanında işlenen yeni suç türleri ortaya çıkmıştır.

Bilindiği üzere bilgileri toplayıp depo ettikten sonra bunları otomatik olarak işleme tabi tutma sisteminden oluşan alana bilişim alanı denilmektedir. Türk Ceza Kanununa ilavesi öngörülen Onbirinci babla, bu alanda işlenebilecek suçlar ve bu suçların cezaları belirlenmiştir.

Diğer taraftan 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanununun 19 uncu maddesine, 11.3.1986 tarih ve 3267 sayılı Kanunla, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yerine getirilmemesine karar verilen idam cezası hükümlüleri de dahil edilmiş olmasına rağmen Türk Ceza Kanununun 17 nci maddesinde bir değişiklik yapılmamıştır. Bugün için şartla tahliyeden sonra idam cezasına hükümlülerin bahse konu 17 nci maddeye uyan davranışları yönünde bir zaman sınırlaması söz konusu olmamakta, şartla tahliye kararının geri alınması tehdidi ömür boyu devam

etmektedir. Az dahi olsa şahsi hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir fiilin işlenmemesi, işlendiği takdirde ceza evinde kalınacağı tehdidinin ömür boyu sürmesinin uygun olmayacağı düşünülmektedir. Türk Ceza Kanununun 17 nci maddesinin değiştirilmesi de ele alınmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile Türk Ceza Kanununun 17 nci maddesi değiştirilmiş, 17 nci maddenin birinci fıkrası hükmüne göre aynen çektirilecek sürenin hesaplanmasında; müebbet ağır hapis cezasına hükümlüler yönünden, cezaevinde geçirilecek süre ile birlikte 36 yılın, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ölüm cezasının yerine getirilmemesine karar verilen hükümlüler yönünden ise bunların cezaevinde geçirecekleri süre ile birlikte 40 yılın esas alınacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 2. — Türk Ceza Kanununa eklenen 525 a maddesi bilgileri otomatik olarak işleme tabi tutmuş bir sisteme (bilgisayarlara) yerleştirilmiş programları, verileri veya diğer herhangi bir unsuru hukuka aykırı olarak ele geçirmeyi cezalandırmaktadır.

İkinci fıkra ise böyle bir sistemde yer alan program, veri ve diğer unsurları başkasına zarar vermek amacıyla hukuka aykırı olarak kullanmayı, nakletmeyi veya çoğaltmayı aynı suretle cezalandırmaktadır.

Birinci ve ikinci fıkralarda yer alan suçların teşekkülü için failin bir yarar elde etmesi veya başkası için fiilen bir zararın meydana gelmiş bulunması şartı yoktur, fiile teşebbüs etmiş olması suçun oluşması için yeterlidir. Esasen 525/e maddesinde bu suçlara teşebbüsü tamamlanmış suç gibi cezalandırmaktadır. Bilişim tekniği çağdaş hayatta büyük süratle yaygınlaştığı için, yerleştirilmiş program, veri ve diğer bütün unsurları en büyük hassasiyetle korumak zarureti bu hükümlerin getirilmesini gerektirmiştir.

Madde 3. — Türk Ceza Kanununa eklenen 525 b maddesinde birinci fıkrasında, bir bakıma bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş sistemlere karşı işlenen suçları cezalandırmakta ve sistemlere yöneltilen ızzar fiillerini böylece ve ayrıca müeyyideye bağlanmaktadır.

Fıkroda seçimlik hareketli bir suç ihdas edilmiştir. Bu suçun maddi unsurları sistemin kendisini veya sisteme yerleştirilmiş verileri veya diğer bir unsuru kısmen veya tamamen tahrip etmek, değiştirmek, silmek, sistemin işlemesine engel olmak veya yanlış biçimde işlenmesini sağlamaktır.

İkinci fıkrada ise sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlanmasını yani sistem marifetiyle dolandırıcılığı cezalandırmaktadır. Yabancı kanunlardan bir kısmı, bilişim alanındaki suçları ayrı bir bölümde toplamayarak ilgili suç bölümlerine yerleştirmektedirler. Kanunda ise bu suçların uygulamada kolaylık sağlamak üzere ayrı bir bölümde toplanması tercih edilmiştir.

Madde 4. — Bu madde ile Türk Ceza Kanununa 525 c maddesi eklenmiş bilgileri otomatik olarak işleme tabi tutan bir sistem marifetiyle sahtecilik yapılması cezalandırılmıştır.

Suçun maddi unsuru gerçeğe uygun olmayan bilgi veya diğer unsurları sisteme yerleştirmektir veya var olan verileri veya diğer unsurları tahrip etmek veya tahrip edilmiş olanları bilek kullanmaktır.

Görtlüyor ki, suç seçimlik hareketlidir. Fail bu eylemi sahte bir belgeyi oluşturmak üzere gerçekleştirecek yani kendisinde özel bir kast bulunacaktır. Dikkat edilmelidir ki, suçun oluşması için gerçeğe aykırı bilgi ve unsurları sisteme yerleştirmek veya var olan veri veya unsurları tahrif etmek yeterlidir. Tahrif edilmiş bilgi ve unsurları kullanmak da suç teşkil etmektedir.

Madde 5. — Türk Ceza Kanununa eklenen 525 d maddesi, 525 a ve 525 b madde hükümlerini ihlal eden kişiler hakkında hükmedilecek fer'i cezaları göstermektedir.

Madde 6. — Bu madde ile Türk ceza Kanununa eklenen madde, 525 a ve 525 b maddelerinde gösterilen suçlardan dolayı tüzel kişilerin sorumlu olduklarını ve bu suçlarda failin teşebbüs halinde de tamamlanmış suç faili gibi cezalandırılacağını tespit etmektedir.

Madde 7. — Bu madde yürürlükle ilgilidir.

Madde 8. — Bu madde yürütmeye ile ilgilidir.

ANKARA MİLLETVEKİLİ ALPASLAN PEHLİVANLI'NIN TEKLİFİ

765 Sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ikinci fıkra olarak eklenmiştir.

“Birinci fıkra hükmüne göre aynen çektirilecek süre; Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ölüm cezalarının yerine getirilmemesine karar verilenler için kırk yıl, müebbet ağır hapis cezasına mahkûm olanlar için otuzaltı yıl üzerinden hesap edilir.”

MADDE 2. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 525 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki Onbirinci Bab başlığı altında 525 a maddesi eklenmiştir.

“ONBİRİNCİ BAB Bilişim Alanında Suçlar”

MADDE 525 a. — Bilgileri otomatik olarak işleme tutmuş bir sistemden, programları, verileri veya diğer herhangi bir unsuru hukuka aykırı olarak ele geçiren kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bir milyon liradan onbeş milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemde yer alan bir programı, verileri veya diğer herhangi bir unsuru başkasına zarar vermek üzere, kullanan, nakleden veya çoğaltan kimseye de yukarıdaki fıkrada yazılı ceza verilir.”

MADDE 3. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununa 525 a maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 525 b maddesi eklenmiştir.

MADDE 525 b. — Başkasına zarar vermek veya kendisine veya başkasına yarar sağlamak amacıyla, bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi veya verileri veya diğer herhangi bir unsuru kısmen veya tamamen tahrif eden veya değiştiren veya silen veya sistemin işlemesine engel olan veya yanlış biçimde işlemesini sağlayan kimseye iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beş milyon liradan elli milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlayan kimseye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve iki milyon liradan yirmi milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

MADDE 4. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununa 525 b maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 525 c maddesi eklenmiştir.

MADDE 525 c. — Hukuk alanında delil olarak kullanılmak maksadıyla, sahte bir belgeyi oluşturmak için bilgileri otomatik olarak işleme tabi tutan bir sisteme, verileri veya diğer unsurları yerleştiren veya var olan verileri, diğer unsurları tahrif eden veya tahrif edilmiş olanları kullanan kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

MADDE 5. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununa 525 c maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 525 d maddesi eklenmiştir.

MADDE 525 d. — 525 a ve 525 b maddeleri hükümlerini ihlal eden kişiler hakkında, maddelerde yazılı cezalara ek olarak aşağıdaki fer'i cezalar da verilir.

1. İcrası sırasında veya icrası dolayısıyla suçun işlendiği bir kamu hizmetinden veya meslek veya sanat veya ticaretten altı aydan üç yıla kadar yasaklanma,
2. Suçun işlenmesinde kullanılan veya bu maksada tahsis edilmiş bulunan veya suçtan meydana gelen şeylerin müsadereci,
3. Suç teşkil eden fiillerin işlenmesinde kullanılan kurumların veya teşebbüse ait bir veya birden çok kurumun iki aydan bir yıla kadar kapatılması,

MADDE 6. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununa 525 d maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 525 e maddesi eklenmiştir.

MADDE 525 e. — Bu bab'a giren suçlara teşebbüs halinde tamamlanmış suçun cezası verilir.

MADDE 7. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

4.2.1991

Esas No. : 1/757, 2/276, 2/322, 2/345, 2/420, 2/442

Karar No. : 41

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ile Rize Milletvekili Mustafa Nazikoğlu ve 7 Arkadaşının; Türk Ceza Kanununun 313, 314 ve 315 inci Maddeleri Gereğince Verilmiş Cezaların Affı Hakkında Kanun Teklifi, İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in; 765 Sayılı Türk Ceza Kanununun 453 üncü Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi, İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in; 765 Sayılı Türk Ceza Kanununun 478 inci Maddesinin 2 nci Fıkrası ile 3 üncü Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi, Ankara Milletvekili Alpaslan Pehlivanlı'nın; 765 Sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Kahramanmaraş Milletvekili Ali Topçuoğlu ve 12 Arkadaşının; 765 Sayılı Türk Ceza Kanununun Ek 2 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi birleştirilmek ve daha kapsamlı olması nedeniyle Tasarı esas alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Askerî Yargıtay Başkanlığı, Devlet Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Link Bilgisayar Genel Müdürlüğü ve Türkiye Bilişim Derneği temsilcilerinin ve teklif sahiplerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, Tasarı ve Teklifler üzerinde yapılan kabul, red, ilave ve değişiklikler sırasıyla aşağıda açıklanmıştır.

1. Yurt dışında uyuşturucu suç işleyenlerin Türkiye'de yargılanmalarında Türk Ceza Kanununun 4 üncü maddesinin uygulanması söz konusu olabileceğinden Tasarının Türk Ceza Kanununun 403 üncü maddesinde değişiklik yapan 4 üncü maddesi ile ilgili görülmesi nedeni ile Türk Ceza Kanununun 4 üncü maddesi değişikliği Tasarıya dahil edilmiş ve bu maddenin birinci fıkrasındaki 403 ve 404 üncü maddeler metinden çıkarılmış, "Türkiye Devletinin emniyetine" ibaresi "Türkiye Devletinin şahsiyetine" şeklinde değiştirilmiş ve 1 inci madde olarak kabul edilmiştir.

2. Yurt dışında suç işleyip de Türkiye'de yargılanan Türk vatandaşına uygulanan cezalar sanık aleyhine sonuçlar doğurmakta ve yurt dışında verilecek cezalardan daha ağır cezalar uygulanmak zorunda kalmaktadır. Bu durum özellikle uyuşturucu suçları için söz konusu olmaktadır. Bu sakıncaları ortadan kaldırmak amacıyla yurt dışında işlenen suçlar nedeniyle yabancı veya Türk kanunundan lehe olanın uygulanmasına dair bir hüküm getirilmesi uygun görülmüş ve Tasarının 4 üncü maddesi ile bağlantısı nedeni ile Türk Ceza Kanununa 10 uncu maddeden sonra gelmek üzere 10 a maddesi eklenmesi yoluna gidilmiş ve 2 nci madde olarak kabul edilmiştir.

3. Ankara Milletvekili Alpaslan Pehlivanlı'nın; 765 Sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 1 inci maddesi 3 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

4. Tasarının 1 inci maddesi ile değiştirilen Türk Ceza Kanununun 140 ıncı maddesinin suç unsurlarının belirsiz olması nedeni ile uygulamada büyük tereddütlere neden olacağı düşünülerek yürürlükten kaldırılmasına karar verilmiş ve Tasarının 14 üncü maddesinde sayılan yürürlükten kaldırılan hükümler arasına dahil edilmiştir.

5. Türk Ceza Kanununun 313 üncü maddesinin birinci ve beşinci fıkralarını değiştiren Tasarının 2 nci maddesi, maddenin diğer fıkralarında yer alan ceza miktarları Tasarının gerekçesi dikkate alınarak yeniden düzenlenmiş ve maddenin tümü değiştirilmiş, çerçeve madde de bu değişikliğe paralel olarak düzenlenerek 4 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

6. Tasarının 3 üncü maddesi ile değiştirilmesi öngörülen Türk Ceza Kanununun 314 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki ceza miktarları 313 üncü maddede yapılan değişikliğe paralel olarak indirilmiş, uygulamada tereddütlere neden olmamak amacıyla “başka yollardan” ibaresi metinden çıkarılmış ve 5 inci madde olarak kabul edilmiştir.

7. Rize Milletvekili Mustafa Nazikoğlu ve 7 Arkadaşının; “Türk Ceza Kanununun 313, 314 ve 315 inci maddeleri Gereğince Verilmiş Cezaların Affı Hakkında Kanun Teklifi” inceleyip görüşüldü.

Teklifte Türk Ceza Kanununun 313, 314 ve 315 inci maddelerinde yazılı suçlardan dolayı mahkûm olanların cezalarının bütün sonuçları ile birlikte affedilmesi ve bu suçlardan dolayı görülmekte olan davaların hangi aşamada olursa olsun kendiliğinden düşmüş sayılması öngörülmektedir.

Bilindiği üzere Türk Ceza Kanununun 313 üncü maddesi sadece siyasî amaçlı örgütlenmeyi değil, her ne suretde olursa olsun cürüm işlemek için teşekkül meydana getirenleri cezalandırmaktadır. Nitekim aynı maddenin ikinci fıkrasında, siyasî ve sosyal bir görüşten kaynaklanan amaçla suç işleme, fıkra da sayılan başkaca nedenler yanında suçun ağırlaştırıcı halini oluşturmaktadır. Genelde gangster çeteleri veya yurdumuzun bazı yörelerinde bir zamanlar toplu olarak işlenen gasp, yağma, yol kesme ve adam kaldırma suçlarında eşkiya örgütleri bu madde ile cezalandırılmaktadır.

Teklifin kanunlaşması halinde siyasî suçluların yanı sıra gangster ve eşkiya çeteleri gibi örgüt mensupları da affın kapsamına girecektir.

Diğer taraftan, söz konusu madde hükümlerinden ceza alanların affedilmesi, buna karşılık diğer suçlardan mahkûm olanların affedilmemesi toplumun adalet duygularını rencide edecek ve huzursuzluğa yol açacaktır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle söz konusu teklif Komisyonumuzca müspet mütalaa edilememiş ve oybirliği ile reddedilmesine karar verilmiştir.

8. Tasarının 4 üncü maddesi ile değiştirilen 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 403 üncü maddesinin yedinci ve onuncu fıkralarında yer alan “teşekkül meydana getirenler” ibareleri “teşekkül oluşturanlar” şeklinde değiştirilmiş ve 6 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

9. Tasarının 5 inci maddesinde redaksiyon yapılmış ve 7 nci madde olarak kabul edilmiştir.

10. Tasarının 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “şeriklerinin” ibaresi “suç ortaklarının” şeklinde değiştirilmiş ve 8 inci madde olarak kabul edilmiştir.

11. Tasarının 7 nci maddesinin 2 nci fıkrasında fıkraya açıklık getirmek amacıyla redaksiyon yapılmış ve 9 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

12. İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in; 765 Sayılı Türk Ceza Kanununun 453 üncü Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi incelenip görüldü.

Teklifle yeni doğmuş bulunan çocuğu öldürme fiilinin şeref kurtarma saiki ile hısımlık ilişkisi içinde bulunan kimseler tarafından işlenmesi halinde beş seneden on seneye kadar ağır hapis cezası öngören maddenin yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

Yeni doğmuş bulunan çocuğu öldürme fiilinin şeref kurtarma saiki ile veya ananın içinde bulunduğu biyolojik ve psikolojik durum, ciddi gerilim ve bunalım sebepleriyle işlenmiş olması çağdaş batı kanunlarınca da cezanın indirilmesini gerektiren bir sebep sayılmıştır. Ancak günümüzde bu konuda 19 uncu yüzyılın telakkileri tamamen değişmiştir. Bir çocuğun anasının şerefini veya ailesinin durumunu kurtarmak maksadıyla, ana ile geniş derecede hısımlık ilişkisi içinde bulunan kimseler tarafından öldürülmesi bugün artık adam öldürmenin vehametini azaltan ve cezanın indirilmesini gerektiren bir sebep telakki edilmemektedir. Bu sebeplerdir ki, mukayeseli kanunlar bu fiili sadece ana bakımından ve kadının içinde bulunduğu ruhi bunalım ve gerilimler sebebiyle kabul etmektedirler. Şerefi kurtarmak amacıyla da olsa, insan hayatının ifna edilmesi bugünün hukuk telakkisi ile bağdaşmamaktadır.

Bu sebeplerle ülkemizdeki durum da gözönüne alınmak suretiyle meşru olmayan çocuğu doğurmuş bulunan kadının bizzat kendi şerefini kurtarmak maksadıyla yeni doğurmuş çocuğunu öldürmesinin cezası azaltan bir sebep olarak kabul edilmesi uygun görülmüş ve Türk Ceza Kanununun 453 üncü maddesi bu görüş doğrultusunda değiştirilerek Tasarıya 10 uncu madde olarak ilave edilmiştir.

13. İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in; 765 Sayılı Türk Ceza Kanununun 478 inci Maddesinin İkinci Fıkrası ile Üçüncü Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi incelenip görüldü.

Teklif ile Türk Ceza Kanununun aile efradına karşı fena muameleye dair 478 inci maddesinin kapsamına karı ve kocanın da alınması, verilecek cezanın alt sınırının üç aydan altı aya çıkarılması, eşe karşı fena muamele fiilinin takibi şikâyete bağlı olmaktan çıkarılması ve itiyat hali hariç karı veya kocanın, hâkim önünde barışıklarını beyan etmeleri halinde davaya devam olunmaması öngörülmektedir.

Bilindiği üzere, ceza hukukumuzda "barışma" diye bir müesseseye olmayıp, dava ve şikâyetten vazgeçme bulunmaktadır. Ayrıca teklifle, eşe karşı fena muamele fiili şikâyete bağlı suç olmaktan çıkarılmaktadır. Bu durumda davadan vazgeçmenin davayı etkilemesi mümkün olmayacaktır.

Diğer taraftan, daha önceki bir suçun tekerrüre esas teşkil edebilmesi için Türk Ceza Kanununun 81 ve müteakip maddelerine göre kesinleşmiş bir mahkûmiyetin bulunması zorunludur. Suçluluğu sabit olmayan kimsenin aynı fiili tekrarından söz edilemeyeceğine göre bu şahıslarla ilgili iki defa kovuşturma yapılmış olması, itiyat için yeterli sayılmamalıdır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle söz konusu teklif Komisyonumuzca müspet mütalaa edilememiş ve oybirliğiyle reddedilmesine karar verilmiştir.

14. Tasarının 8 inci maddesi 11 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

15. Tasarının 9 uncu maddesinin gerekçesinde hatta girmek suretiyle yapılan telefon hırsızlığının da bu madde kapsamına girdiği belirtilmemişse de Komisyonumuz bu tür hırsızlıkların da bu madde kapsamı içinde mütalaa edilmesi gerektiği düşüncesiyle maddeyi 12 nci madde olarak aynen kabul etmiştir.

16. Petrol boru hatları, ülke ekonomisi yönünden çok önemli olduğu gibi NATO boru hatları millî savunmanın akaryakıt ihtiyacını karşıladığı için ülke savunmasında hayati önemi haizdir.

Boru hatlarının korunması için alınan bütün tedbirlere rağmen, zaman zaman boru hatları delinmek suretiyle hırsızlık yapılmaktadır.

Bu tür hırsızlık fiili ile etkin bir mücadele için bu fiilin adı hırsızlıktan farklı mütalaa edilmesi uygun görülerek Türk Ceza Kanununun 493 üncü maddesinin son fıkrasında yapılan değişiklikle, rafineri, liman, akaryakıt tevziine mahsus depo gibi yerlere hampetrol veya her türlü sıvı petrol ürünlerini nakle yarayan boru hatlarından hırsızlığın cezanın yukarı haddinden teczisesi ve boru hatlarının delinmesi ve tahribi ile hırsızlık suçunun tamamlanmış sayılacağı hükmüne bağanmış ve Tasarıya 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 493 üncü maddesinin son fıkrasını değiştiren 13 üncü madde ilave edilmiştir.

17. Tasarının 10 uncu maddesinin 3 üncü bendi Türk Ceza Kanununun 49 uncu maddesinde düzenlenen zaruret hali ile karışmasını önlemek ve açıklık getirmek üzere yeniden düzenlenmiş ve 14 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

18. Tasarının 11 inci maddesi ile Türk Ceza Kanununa "Mal Aleyhinde Cürümler" başlıklı onuncu babın yedinci faslından sonra gelmek üzere "Karşılıksız Yararlanma" başlığı altında sekizinci fasıl ile bu fasıl başlığı altında 521 a ve 521 b maddeleri eklenmiştir. Bu fasıl ve maddelerin ayrı ayrı oylanmasını sağlamak ve bu kanun tekniğine uygun olarak ayrı çerçeve maddeler düzenlenmiş ve 15, 16 ve 17 nci maddeler olarak kabul edilmiştir.

19. Tasarının 12 ve 13 üncü maddeleri 18 ve 19 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

20. Ankara Milletvekili Alpaslan Pehlivanlı'nın; 765 Sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 2 nci maddesiyle Türk Ceza Kanununa Onbirinci Bab ve bu Bab başlığı altında 525 a maddesi eklenmiştir. Bab başlığının ve 525 a maddesinin ayrı ayrı oylanmasını sağlamak ve kanun tekniğine uygun olmak üzere bu madde ayrı iki çerçeve madde olarak düzenlenmiş 20 ve 21 inci maddeler olarak kabul edilmiştir.

21. Ankara Milletvekili Alpaslan Pehlivanlı'nın Teklifinin 3 üncü maddesi 22 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

22. Ankara Milletvekili Alpaslan Pehlivanlı'nın Teklifinin 4 üncü maddesi verileri tahrif edenle, tahrif edilen verileri bilerek kullananların fiilleri farklı görülerek cezaları fiillerine uygun olarak düzenlenmiş ve 23 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

23. Ankara Milletvekili Alpaslan Pehlivanlı'nın Teklifinin 5 inci maddesinin 2 numaralı bendi müsadere cezası Türk Ceza Kanununun 36 ncı maddesinde genel hüküm olarak düzenlendiğinden, 3 numaralı bendi ise fiili işleyen ile kurum sahibinin farklı kişiler olması halinde kuruma verilecek kapatma cezasının ağır olması ve cezanın şahsiliği prensibine de ters düşmesi nedeniyle metinden çıkarılmış ve madde tek fıkra halinde düzenlenmiş ve 24 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

24. Ankara Milletvekili Alpaslan Pehlivanlı'nın Teklifinin 6 ncı maddesi Türk Ceza Kanununun genel hükümlerine ters düşmesi nedeni ile metinden çıkarılmıştır.

25. Kahramanmaraş Milletvekili Ali Topçuoğlu ve 12 Arkadaşının; "765 sayılı Türk Ceza Kanununun Ek 2 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi" incelenip görüşüldü.

Teklif ile trafik para cezalarının Türk Ceza Kanununun Ek 2 nci maddesine göre belirlenen miktarın yarısı kadar olması öngörülmektedir.

Bilindiği üzere, trafik kuralları uzun deneyimler sonucu elde edilmiştir. Bu kurallara aykırı davranışlar can ve mal kaybına, sakat kalmalara ve millî servetin yok olmasına sebebiyet vermektedir.

Teklifin kabulü halinde trafik cezalarının caydırıcılık unsuru zedeleneceği gibi ülkemizde can kaybının büyük boyutlara ulaştığı günümüzde trafik suçlarının önlenmesine ilişkin olarak yeni getirilen sistemin bozulmasına da yol açacaktır.

Bu nedenlerle teklif Komisyonumuzca müspet mütalaa edilememiş ve oybirliği ile reddedilmesine karar verilmiştir.

26. Tasarının 14 üncü maddesinde sayılan yürürlükten kaldırılan hükümler arasında Tasarının 1 inci maddesinin metinden çıkarılması nedeniyle 140, 315 inci maddenin yürürlükten kaldırılması nedeniyle aynı yönde hüküm içeren 172 nci maddenin son fıkrası da dahil edilmiş, 173 üncü maddenin birinci fıkrasında yürürlükten kaldırılan 140 ıncı maddeye atıf yapıldığından fıkradaki "140" rakamı çıkarılmış ayrıca, Türk Ceza Kanununun 146 ncı maddesinin son fıkrasında 65 inci madde dışındaki iştirak fiiline tayin olunan ceza yeterli görülerek bu fıkranın yürürlükten kaldırılması uygun görülmemiş ve madde metninde yeralan "146 ncı maddenin son fıkrası" ibaresi metinden çıkarılmış ve 25 inci madde olarak kabul edilmiştir.

27. Tasarının 15 ve 16 ncı maddeleri 26 ve 27 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarı ile Türk Ceza Kanununda yapılan değişikliklerle yurt dışında işlenen suçlar nedeniyle Türkiye'de yapılan yargılamada lehe kanun uygulaması getirilmiş ve sanık lehine olacak bir takım değişikliklere gidilmiştir. Ayrıca Türkiye'de son yıllarda süratle gelişen bilişim alanını korumak ve bu alanda işlenen suçları önlemek gayesiyle yeni hükümler ilave edilmiştir.

Tasarının getirdiği değişikliklerden yararlanacak olanların biran önce istifadelerini sağlamak amacı ile İhtüzüğün 53 üncü maddesi gereğince Genel Kurulda Tasarının öncelikle görüşülmesine Komisyonumuzca karar verilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Alpaslan Pehlivanlı
Ankara
Sözcü
A. Reyhan Sakallıoğlu
Sakarya
Üye
Mehmet Çevik
Ankara
Üye
Mehmet Kahraman
Diyarbakır
Üye
Burhan Cahit Gündüz
İzmir

Başkanvekili
Gökhan Maraş
Kırşehir
Kâtip
Ali Pınarbaşı
Konya
Üye
Hasan Namal
Antalya
Üye
Bülent Akarcalı
İstanbul
Üye
İhsan Nuri Topkaya
Ordu

Üye
Kamer Genç
Tunceli
İmzada bulunamadı

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 140 ıncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 140. — Devletin dış itibar ve nüfuzunu önemli derecede kırarak şekilde, Devletin iç durumu hakkında yabancı bir ülkede asılsız, abartmalı veya maksada dayalı havadis veya haberler neşreden veya herhangi bir faaliyette bulunan vatandaşa beş seneden az olmamak üzere ağır hapis cezası verilir.”

MADDE 2. — 765 sayılı Kanunun 313 üncü maddesinin birinci ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Her ne suretle olursa olsun cürüm işlemek için teşekkül kuranlara veya kurulmuş teşekküllere katılanlara iki yıldan beş yıla kadar ağır hapis cezası verilir.”

“Teşekkül mensuplarının teşekkülün amacına yönelik bir cürüm işlemeleri halinde o cürmün cezası veya ile yukarıdaki fıkralarda yazılı cezanın hangisi ağır ise o ceza uygulanır.”

MADDE 3. — 765 sayılı Kanunun 314 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yukarıdaki madde uyarınca meydana getirilen teşekküllerin mensuplarına bilerek ve isteyerek barınacak yer gösteren veya erzak yahut silah ve cephaneye tedarik veya başka yollardan yardım edenlere bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası hükmolunur. Bu yardım dernek, siyasi parti, işçi ve meslek kuruluşlarına veya bunların yan kuruluşlarına ait bina, lokal, büro veya eklentilerinde veya öğrenim kurumlarında veya öğrenci yurtlarında veya bunların eklentilerinde yapılırsa bu fıkradaki cezanın iki katı uygulanır.”

MADDE 4. — 765 sayılı Kanunun 403 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 403. — 1. Uyuşturucu maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak imal veya ithal edenlere on yıldan yirmi yıla kadar ağır hapis ve uyuşturucu maddenin her gram ve küsuru için ellibin lira ağır para cezası verilir.

2. 1 numaralı fıkrada yazılı maddeleri ihraç edenlere, altı yıldan oniki yıla kadar ağır hapis ve uyuşturucu maddenin her gram ve küsuru için ellibin lira ağır para cezası verilir.

3. Uyuşturucu maddeleri imal veya ithal ettikten sonra ihraç edenler hakkında 1 numaralı fıkrada gösterilen cezalara da ayrıca hükmolunur.

4. Böylece ihraç edilmiş maddeler dolayısıyla yabancı memlekette hükmedilmiş ve çekilmiş veya yabancı ülkede çekilmemiş olmakla beraber Türkiye’de infazı kabil cezalar çekildikleri takdirde, ihraç sebebiyle hükmedilecek cezadan indirilir.

5. Uyuşturucu maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak satanlara veya satışa arz edenlere veya satın alanlara veya yanında yahut başka bir yerde bulunduranlara veya bu maddeleri parasız devredenlere yahut bu suretle devralanlara veya sevk veya nakledenlere veya bunların alınıp satılmasına veya devrine veya ne suretle olursa olsun tedarik edilmesine aracı olanlara dört yıldan on yıla kadar ağır hapis ve uyuşturucu maddenin her gram ve küsuru için ellibin lira ağır para cezası verilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

6. Yukarıdaki fıkralarda gösterilen uyuşturucu madde eroin, kokain, baz morfin, morfin ise, fail hakkında verilecek ceza bir katı oranında artırılır.

7. Yukarıdaki fıkralarda gösterilen suçların, teşekkül meydana getirenler ile idare edenler veya bu teşekküle dahil bulunanlar tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza ayrıca yarı oranında artırılır.

8. Bu maddede yazılı suçlar, bunları meslek, sanat veya geçim vasıtası haline getirenler ile aralarında teşekkül olmaksızın birden ziyade kimse tarafından toplu olarak işlenirse, hükmolunacak cezalar üçte bir oranında artırılır.

9. Onsekiz yaşını bitirmeyen küçükleri veya ceza ehliyetine sahip bulunmayanları bu maddede yazılı suçları işlemekte kullanan kimseler hakkında, fiil için tertip olunacak ceza altıda biri oranında artırılarak hükmlenir.

10. Yukarıdaki fıkralarda yazılı suçları işlemek maksadı ile teşekkül meydana getirenler ile bunları idare edenlere veya bunlara dahil olanlara beş yıldan on yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

11. Birden ziyade kimsenin bu suçları işlemek için önceden anlaşmaları teşekkül sayılır.

12. Uyuşturucu maddeleri sahte reçete ile alanlara bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bir milyon liradan beş milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.”

MADDE 5. — 765 sayılı Kanununun 404 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 404. — 1. Özel bir yer sağlayarak veya başka suretle bir kimsenin uyuşturucu madde kullanmasını kolaylaştıranlar ile bu maddeleri onsekiz yaşını bitirmeyen küçükleri veya aklen malullere veya müptela olan kişilere verenler hakkında 403 üncü maddenin 5 ve 6 numaralı fıkralarında yazılı cezalar altıda biri oranında artırılarak hükmlenir.

2. Uyuşturucu maddeleri kullananlar ile bu maksatla yanında bulunduranlara, bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

3. Uyuşturucu madde kullanan kimse, hakkında herhangi bir tahkikata girilmeden resmî makamlara başvurarak tedavi ettirilmesini isteyecek olursa, kullanma fiilinden dolayı hakkında kovuşturma yapılmaz.

4. Uyuşturucu maddeleri kullanan kimselerin alışkanlığı iptila derecesinde ise, salâhi tubben anlaşılınca kadar bir hastanede muhafaza ve tedavisine hükmlenir. Bu kimselerin hastanede muhafaza ve tedavilerine, yetkili mahkemece tahkikatın her derecesinde de karar verilebilir.”

MADDE 6. — 765 sayılı Kanununun 405 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 405. — 403 ve 404 üncü maddelerde yazılı suçlara iştirak etmiş olan kimse, resmî makamlar tarafından haber alınmadan önce durumu ve suç ortaklarını ve uyuşturucu maddelerin saklandığı veya imal edildiği yerleri merciine haber vererek bunların yakalanmalarını veya elde edilmelerini kolaylaştırırsa ceza verilmez.

Bu cürümler haber alındıktan sonra, cürümün meydana çıkmasına veya şeriklerinin yakalanmasına hizmet ve yardım eden kimseler hakkında verilecek ceza yarısı oranında indirilir.”

MADDE 7. — 765 sayılı Kanununun 406 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 406. — 403 üncü maddede ve 404 üncü maddenin 1 numaralı fıkrasında yazılı fiilleri işleyen tabip, veteriner, kimyager, eczacı, diş tabibi, dişçi, ecza ticarethanesi sahibi,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

mesul müdür, sağlık memuru, ebe, hemşire veya hastabakıcı ise, verilecek ceza yarısı oranında artırılır ve fail hakkında ayrıca müebbeten memuriyetten yasaklanma veya meslek ve sanatın icrasının tatili cezasına da hükmolunur.

403 üncü maddede veya 404 üncü maddenin 1 numaralı fıkrasında yazılı cürümler, her nev'i ulaşım araçlarında veya umuma açık yerlerde, bunların sahip ve müstahdemleri tarafından işlenecek olursa, cezalar üçte biri oranında artırılır ve fail hakkında ayrıca, müebbeten memuriyetten yasaklanma veya meslek ve sanatın icrasının tatili cezasına da hükmolunur."

MADDE 8. — 765 sayılı Kanuna 480 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 480 a maddesi eklenmiştir.

"MADDE 480 a. — Bu Kanununun 158, 159, 268 ve 480 inci maddelerinde yazılı hakaret suçları tahrif edilmiş vesikaya dayanılmak suretiyle işlendiği takdirde, faillere yukarıdaki maddelerde yazılı cezalara ilaveten iki milyon liradan beş milyon liraya kadar ağır para cezası verilir."

MADDE 9. — 765 sayılı Kanununun 491 inci maddesine birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ekonomik bir değer taşıyan her türlü enerji de taşınabilir mal sayılır."

MADDE 10. — 765 sayılı Kanununun 494 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 494. — Hırsızlık;

1. Geçici olarak kısa bir süre kullanılıp zilyedine iade edilen veya zilyedin kolaylıkla bulabileceği bir yere bırakılan veya iade edilmek üzere alındığı açıkça anlaşılan ve ücret karşılığı yük ve yolcu taşımacılığına tahsis edilmiş olmayan özel bir ulaşım aracı,
2. Failin müşterek veya iştirak halinde mülkiyetine sahip olduğu mal,
3. Ağır ve acil bir ihtiyacı karşılamak için bir mal,
4. Hasadı veya bozumu yapılmış veya mahsulü toplanmış olmakla beraber henüz tamamı ile kaldırılmamış olan tarladaki başaklar veya bağ kütüklerinde yahut ağaçlarda kalmış mahsuller,

Hakkında işlenirse, faile iki aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir.

Yukarıdaki bentlerde yazılı hallerde cürmün kovuşturulması şikâyete bağlıdır."

MADDE 11. — 765 sayılı Kanuna "Mal aleyhinde cürümler" başlıklı onuncu babın yedinci faslından sonra gelmek üzere "Karşılıksız yararlanma" başlığı altında sekizinci fasıl olarak aşağıdaki 521 a ve 521 b maddeleri eklenmiş ve aynı babın "sekizinci fasıl" numarası "dokuzuncu fasıl" olarak değiştirilmiştir.

"SEKİNCİ FASIL

Karşılıksız Yararlanma

Madde 521 a. — Ödeme yeteneği olmadığını bildiği halde;

1. Ücreti karşılığı hizmet veren pansiyon, otel ve han gibi geçici ikamete tahsis edilmiş yerlerde kalan,
2. Ücreti karşılığı hizmette bulunan lokanta ve benzeri yerlerde yiyip içen,
3. Taksi ve benzeri ulaşım araçlarında kendisini bir yerden diğer bir yere taşıtan,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Kimseye onbeş günden üç aya kadar hapis ve borçlu olunan miktarın on katı kadar ağır para cezası verilir.

Bu maddedeki suçların kovuşturulması şikâyete bağlıdır.

Madde 521 b. — Ancak bedeli ödendiği takdirde hizmet elde edilebilecek otomatik aletlerden, ödeme yapmadan yararlanan kimseye, fiil daha ağır bir suç oluşturmadığı takdirde onbeş günden üç aya kadar hapis veya yüzbin liradan beşyüzbin liraya kadar ağır para cezası verilir.”

MADDE 12. — 765 sayılı Kanununun 523 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“494 üncü maddenin 2, 3 ve 4 numaralı bentleri ile 521 a ve 521 b maddelerinde yazılı cürümlerden dolayı da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.”

MADDE 13. — 765 sayılı Kanununun 524 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu babın birinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve sekizinci fasıllarında ve 516 ncı maddenin birinci fıkrası ile 518, 519 ve 521 inci maddelerinde beyan olunan cürümler.”

MADDE 14. — 765 sayılı Kanununun 146 ncı maddesinin son fıkrası ile 315 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 15. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 16. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>Y. Akbulut</i>	
Başbakan	
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Koçeciler</i>	<i>K. İnan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>G. Tüner</i>	<i>C. Çiçek</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>İ. Çelebi</i>	<i>V. Dinçerler</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Yazar</i>	<i>İ. Özarlan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>E. Komukman</i>	<i>İ. Özdemir</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Taşar</i>	<i>K. Akkaya</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>H. Öriç</i>	<i>M. O. Sungurlu</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>H. Doğan</i>	<i>A. Aksu</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye ve Gümrük Bakanı
<i>A. K. Alptemoçin</i>	<i>A. Kahveci</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskân Bakanı
<i>A. Akyol</i>	<i>C. Altınkaya</i>
Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı
<i>H. Şuğm</i>	<i>C. Tuncer</i>
Tarım, Orman ve Köyîşleri Bakanı	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
<i>L. Kayalar</i>	<i>İ. Aykut</i>
Sanayi ve Ticaret Bakanı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
<i>Ş. Yürür</i>	<i>F. Kurt</i>
Kültür Bakanı	Turizm Bakanı
<i>N. K. Zeybek</i>	<i>İ. Aküzüm</i>

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

765 Sayılı Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bir Türk veya yabancı, yabancı memleketlerde Türkiye Devletinin şahsiyetine karşı bir cürümü veya bu Kanunun 316, 317, 318, 319, 320, 323, 324, 332 ve 333 üncü maddelerinde yazılı suçları işlerse, hakkında resen takibat yapılarak bu maddelerdeki cezalarla cezalandırılır.”

MADDE 2. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununa 10 uncu maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 10 a maddesi eklenmiştir.

“**MADDE 10 a.** — Bir Türk vatandaşı veya yabancı, yabancı ülkede bir suç işleyip de bu bab hükümlerine göre Türkiyede yargılandığı takdirde; Türkiye zararına işlenmiş suçlar dışında, suçun işlendiği ülke kanunu ile Türk Kanunundan hangisi uygulamada sanığın lehine sonuç verecek ise, o kanun göz önünde bulundurulmak ve yabancı kanunda tanımlanan suçta, Türk kanunlarına göre verilmesi gereken ceza veya Türk kanunda bulunup yabancı ülke kanunundaki cezaya en yakın olan ceza tespit edilerek uygulama yapılır. Ancak, suçun işlendiği ülke kanunu, Türkiye'nin kamu düzenine veya milletlerarası yükümlerine aykırı ise bu ülke kanununa itibar edilmez.”

MADDE 3. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ikinci fıkra olarak eklenmiştir.

“Birinci fıkra hükmüne göre aynen çektirilecek süre; Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ölüm cezalarının yerine getirilmemesine karar verilenler için kırk yıl, müebbet ağır hapis cezasına mahkûm olanlar için otuzaltı yıl üzerinden hesap edilir.”

MADDE 4. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 313 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**Madde 313.** — Her ne suretle olursa olsun cürüm işlemek için teşekkül oluşturanlara veya bu teşekküllere katılanlara bir yıldan iki yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Bu teşekkül halk arasında korku, endişe veya panik yaratmak veya siyasî veya sosyal bir görüşten kaynaklanan amaçla veya ammenin selameti aleyhine cürümlerle kasden adam öldürmek veya yağma ve yol kesmek ve adam kaldırmak cürümlerini işlemek için meydana getirilmişse, verilecek ceza bir yıldan üç yıla kadar ağır haptir.

Teşekkül mensupları dağlarda ve kırlarda veya genel yollarda veya meskûn yerlerde içlerinden iki veya daha fazlası silahlı olarak dolaşır veya buluşma yerlerinde veya emin bir yerde silah saklarsa; birinci fıkradaki halde bir yıldan üç yıla, ikinci fıkradaki halde iki yıldan dört yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Teşekkülün yöneticileri hakkında yukarıdaki fıkralar uyarınca hükmedilecek ceza üçtebirden yarıya kadar artırılır.

Teşekkül mensuplarının teşekkülün amacına yönelik cürüm işlemleri halinde, verilecek cezaların toplamı en ağır cezayı gerektiren fiilin cezasının azamî haddini geçemez.

Bu maddede yazılı teşekkül, iki veya daha fazla kimsenin birlikte cürüm işlemek amacı etrafında birleşmesi ile oluşur.

Bu kanun ve diğer kanunlarda yeralan özel hükümler saklıdır.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 314 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yukarıdaki madde uyarınca oluşturulan teşekküllerin mensuplarına bilerek ve isteyerek barınacak yer gösteren veya erzak yahut silah ve cephane tedarik veya yardım edenlere altı aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir. Bu yardım; dernek, siyasi parti, işçi ve meslek kuruluşlarına veya bunların yan kuruluşlarına ait bina, lokal, büro veya eklentilerinde veya öğrenim kurumlarında veya öğrenci yurtlarında veya bunların eklentilerinde yapılırsa bu fıkradaki ceza, bir kat artırılır.”

MADDE 6. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 403 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 403. — 1. Uyuşturucu maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak imal veya ithal edenlere on yıldan yirmi yıla kadar ağır hapis ve uyuşturucu maddenin her gram ve küsuru için ellibin lira ağır para cezası verilir.

2. 1 numaralı fıkrada yazılı maddeleri ihraç edenlere, altı yıldan oniki yıla kadar ağır hapis ve uyuşturucu maddenin her gram ve küsuru için elli bin lira ağır para cezası verilir.

3. Uyuşturucu maddeleri imal veya ithal ettikten sonra ihraç edenler hakkında 1 numaralı fıkrada gösterilen cezalara da ayrıca hükümlenir.

4. Böylece ihraç edilmiş maddeler dolayısıyla yabancı memlekette hükmedilmiş ve çekilmiş veya yabancı ülkede çekilmemiş olmakla beraber Türkiye’de infazı kabil cezalar çekildikleri takdirde, ihraç sebebiyle hükmedilecek cezadan indirilir.

5. Uyuşturucu maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak satanlara veya satışa arz edenlere veya satın alanlara veya yanında yahut başka bir yerde bulunduranlara veya bu maddeleri parasız devredenlere yahut bu suretle devralanlara veya sevk veya nakledenlere veya bunların alınıp satılmasına veya devrine veya ne suretle olursa olsun tedarik edilmesine aracı olanlara dört yıldan on yıla kadar ağır hapis ve uyuşturucu maddenin her gram ve küsuru için ellibin lira ağır para cezası verilir.

6. Yukarıdaki fıkralarda gösterilen uyuşturucu madde eroin, kokain, baz morfin, morfin ise, fail hakkında verilecek ceza bir katı oranında artırılır.

7. Yukarıdaki fıkralarda gösterilen suçların, teşekkül oluşturanlar ile idare edenler veya bu teşekküle dahil bulunanlar tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza ayrıca yarı oranında artırılır.

8. Bu maddede yazılı suçlar, bunları meslek, sanat veya geçim vasıtası haline getirenler ile aralarında teşekkül olmaksızın birden ziyade kimse tarafından toplu olarak işlenirse, hükümlenacak cezalar üçtebir oranında artırılır.

9. Onsekiz yaşını bitirmeyen küçükleri veya ceza ehliyetine sahip bulunmayanları bu maddede yazılı suçları işlemekte kullanan kimseler hakkında, fiil için tertip olunacak ceza altıdabiri oranında artırılarak hükümlenir.

10. Yukarıdaki fıkralarda yazılı suçları işlemek maksadı ile teşekkül oluşturanlar ile bunları idare edenlere veya bunlara dahil olanlara beş yıldan on yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

11. Birden ziyade kimsenin bu suçları işlemek için önceden anlaşmaları teşekkül sayılır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

12. Uyuşturucu maddeleri sahte reçete ile alanlara bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bir milyon liradan beş milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.”

MADDE 7. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 404 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 404. — 1. Özel bir yer sağlayarak veya başka suretle bir kimsenin uyuşturucu madde kullanmasını kolaylaştıranlar ile bu maddeleri onsekiz yaşını bitirmeyen küçüklere veya aklen malullere veya müptela olan kişilere verenler hakkında 403 üncü maddenin 5 ve 6 numaralı fıkralarında yazılı cezalar altıdabiri oranında artırılarak hükmolunur.

2. Uyuşturucu maddeleri kullananlar ile bu maksatla yanında bulunduranlara, bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

3. Uyuşturucu madde kullanan kimse, hakkında herhangi bir tahkikata girişilmeden resmî makamlara başvurarak tedavi ettirilmesini isteyecek olursa, kullanma fiilinden dolayı hakkında kovuşturma yapılmaz.

4. Uyuşturucu maddeleri kullanan kimselerin alışkanlığı iptila derecesinde ise, salahı tubben anlaşılıncaya kadar bir hastanede muhafaza ve tedavisine hükmolunur. Bu kimselerin hastanede muhafaza ve tedavilerine, yetkili mahkemece tahkikatın her safhasında da karar verilebilir.”

MADDE 8. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 405 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 405. — 403 ve 404 üncü maddelerde yazılı suçlara iştirak etmiş olan kimse, resmî makamlar tarafından haber alınmadan önce durumu ve suç ortaklarını ve uyuşturucu maddelerin saklandığı veya imal edildiği yerleri merciine haber vererek bunların yakalanmalarını veya elde edilmelerini kolaylaştırırsa ceza verilmez.

Bu cürümler haber alındıktan sonra, cürümün meydana çıkmasına veya suç ortaklarının yakalanmasına hizmet ve yardım eden kimseler hakkında verilecek ceza yarısı oranında indirilir.”

MADDE 9. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 406 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 406. — 403 üncü maddede ve 404 üncü maddenin 1 numaralı fıkrasında yazılı fiilleri işleyen tabip, veteriner, kimyager, eczacı, diş tabibi, dişçi, ecza ticarethanesi sahibi, mesul müdür, sağlık memuru, ebe, hemşire veya hastabakıcı ise, verilecek ceza yarısı oranında artırılır ve fail hakkında ayrıca müebbeten memuriyetten yasaklanma veya meslek ve sanatın icrasının tatili cezasına da hükmolunur.

403 üncü maddede veya 404 üncü maddenin 1 numaralı fıkrasında yazılı cürümler, her nev’i ulaşım araçlarında veya umuma açık yerlerde, bunların sahip ve müstahdemleri veya memuriyet vazife ve nüfusunun suiistimali suretiyle memur ve müstahdemler tarafından işlenecek olursa, cezalar üçtebiri oranında artırılır ve fail hakkında ayrıca, müebbeten memuriyetten yasaklanma veya meslek ve sanatın icrasının tatili cezasına da hükmolunur.”

MADDE 10. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 453 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 453. — Öldürme fiili, anası tarafından şerefini kurtarmak saikiyle yeni doğmuş bulunan çocuğa karşı işlenmiş ise faille dört yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası verilir.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 11. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununa 480 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 480 a maddesi eklenmiştir.

“MADDE 480 a. — Bu Kanunun 158, 159, 268 ve 480 inci maddelerinde yazılı hakaret suçları tahrif edilmiş vesikaya dayanılmak suretiyle işlendiği takdirde, faillere yukarıdaki maddelerde yazılı cezalara ilaveten iki milyon liradan beş milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.”

MADDE 12. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 491 inci maddesine birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ekonomik bir değer taşıyan her türlü enerji de taşınabilir mal sayılır.”

MADDE 13. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 493 üncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu maddede yazılı suçlar ikiden fazla kimseler tarafından birlikte yapılır yahut suçun işlenmesinde yukarıda yazılı hallerden iki veya daha fazlası birleşirse veya sıvı yahut gaz halindeki yakıtları nakleden boru hatlarından veya bunların depolarından işlenirse cezanın yukarı haddi verilir. Yakıt boru hatlarının yakıtın kaybına yol açacak şekilde delinmiş veya tahrip edilmiş olması halinde fiil tamamlanmış sayılır.”

MADDE 14. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 494 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 494. — Hırsızlık;

1. Geçici olarak kısa bir süre kullanılıp zilyedine iade edilen veya zilyedin kolaylıkla bulabileceği bir yere bırakılan veya iade edilmek üzere alındığı açıkça anlaşılan ve ücret karşılığı yük ve yolcu taşımacılığına tahsis edilmiş olmayan özel bir ulaşım aracı,
2. Failin müşterek veya iştirak halinde mülkiyetine sahip olduğu mal,
3. Zaruret haline ulaşmayan ağır ve acil bir ihtiyacı karşılamak için bir mal,
4. Hasadı veya bozumu yapılmış veya mahsulü toplanmış olmakla beraber henüz tamamı ile kaldırılmamış olan tarladaki başaklar veya bağ kütüklerinde yahut ağaçlarda kalmış mahsuller,

Hakkında işlenirse, faille iki aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir.

Yukarıdaki bentlerde yazılı hallerde cürmün kovuşturulması şikâyete bağlıdır.”

MADDE 15. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununa “Mal Aleyhinde Cürümler” başlıklı Onuncu Babın Yedinci Faslından sonra gelmek üzere “Karşılıksız Yararlanma” başlığı altında “Sekizinci Fasil” eklenmiş, “Geçen Fasıllar Arasında Müşterek Hükümler” başlıklı, Sekizinci Fasil numarası “Dokuzuncu Fasil” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 16. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununa ilave edilen sekizinci fasıl başlığından sonra gelmek üzere aşağıdaki 521 a maddesi eklenmiştir.

“MADDE 521 a. — Ödeme yeteneği olmadığını bildiği halde;

1. Ücreti karşılığı hizmet veren pansiyon, otel ve han gibi geçici ikamete tahsis edilmiş yerlerde kalan,
2. Ücreti karşılığı hizmette bulunan lokanta ve benzeri yerlerde yiyip içen,
3. Taksi ve benzeri ulaşım araçlarında kendisini bir yerden diğer bir yere taşıtan,

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Ve ödemede bulunmayan kimseye onbeş günden üç aya kadar hapis ve borçlu olunan miktarın on katı kadar ağır para cezası verilir.

Bu maddedeki suçların kovuşturması şikâyete bağlıdır.”

MADDE 17. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununa ilave edilen 521 a maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 521 b maddesi eklenmiştir.

“Madde 521 b. — Ancak bedeli ödendiği takdirde hizmet elde edilebilecek otomatik aletlerden, ödeme yapmadan yararlanan kimseye, fiil daha ağır bir suçu oluşturmadığı takdirde onbeş günden üç aya kadar hapis veya yüzbin liradan beşyüzbin liraya kadar ağır para cezası verilir.”

MADDE 18. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 523 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“494 üncü maddenin, 2, 3 ve 4 numaralı bentleri ile 521 a ve 521 b maddelerinde yazılı cürümlerden dolayı da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.”

MADDE 19. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 524 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu babın birinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve sekizinci fasıllarında ve 516 ncı maddenin birinci fıkrası ile 518, 519 ve 521 inci maddelerinde beyan olunan cürümler :”

MADDE 20. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununa 525 inci maddeden sonra gelmek üzere “Bilişim Alanında Suçlar” başlığı altında “Onbirinci Bab” eklenmiştir.

MADDE 21. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununa ilave edilen Onbirinci Bab başlığından sonra gelmek üzere aşağıdaki 525 a maddesi eklenmiştir.

“ONBİRİNCİ BAB

Bilişim Alanında Suçlar”

“**MADDE 525 a.** — Bilgileri otomatik olarak işleme tabi tutmuş bir sistemden, programları, verileri veya diğer herhangi bir unsuru hukuka aykırı olarak ele geçiren kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bir milyon liradan onbeşmilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemde yer alan bir programı, verileri veya diğer herhangi bir unsuru başkasına zarar vermek üzere, kullanan, nakleden veya çoğaltan kimseye de yukarıdaki fıkrada yazılı ceza verilir.”

MADDE 22. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununa 525 a maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 525 b maddesi eklenmiştir.

“**MADDE 525 b.** — Başkasına zarar vermek veya kendisine veya başkasına yarar sağlamak maksadıyla, bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi veya verileri veya diğer herhangi bir unsuru kısmen veya tamamen tahrip eden veya değiştiren veya silen veya sistemin işlemesine engel olan veya yanlış biçimde işlemesini sağlayan kimseye iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beş milyon liradan elli milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlayan kimseye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve iki milyon liradan yirmi milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 23. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununa 525 b maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 525 c maddesi eklenmiştir.

“**MADDE 525 c.** — Hukuk alanında delil olarak kullanılmak maksadıyla sahte bir belgeyi oluşturmak için bilgileri otomatik olarak işleme tabi tutan bir sisteme, verileri veya diğer unsurları yerleştiren veya var olan verileri, diğer unsurları tahrif eden kimseye bir yıldan üç yıla kadar, tahrif edilmiş olanları bilerek kullananlara altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.”

MADDE 24. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununa 525 c maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 525 b maddesi eklenmiştir.

“**MADDE 525 d.** — 525 a ve 525 b maddeleri hükümlerini ihlal eden kişiler hakkında, maddelerde yazılı cezalara ek olarak, meslek icrası sırasında veya icrası dolayısıyla suçun işlendiği bir kamu hizmetinden veya meslek veya sanat veya ticaretten altı aydan üç yıla kadar yasaklanma cezası da verilir.”

MADDE 25. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 140 ıncı maddesi, 172 nci maddesinin son fıkrası ile 315 inci maddesi yürürlükten kaldırılmış ve 173 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki “140” rakamı metinden çıkarılmıştır.

MADDE 26. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 27. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

